Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Kopija 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 23 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Sausio-January 28, 1946 ★ ★ ★ Metai XXXVI. Dienraščio XXVIII.

KRISLAI

Dėmesis Francijai.
Progreso Stabdytojai.
Jiems Nereikia Rinktis Vadų.
Modzelewskio Žodis.

Rašo R. MIZARA

Nepaprastai įdomios žinios ateina iš Francijos. Jas įdomiomis padaro tasai faktas, kad Francija užima svarbią Europoje vietą. Nuo to, kaip viskas vystysis Francijoje, labai daug priklausys ir kitų šalių (ypačiai Europoje) susitvarkymas.

Kai kurie spėja, jog dabartinė formuojamoji Francijos vyriausybė ilgai neišsilaikys: ji turės pasitraukti, o paskui vyriausybę sudarys komunistai su socialistais.

Dar tūli spėja, jog de Gaulle su savo šalininkais gali griebtis už pučio, — tai yra, ginklo pagalba pervesti valdžią į reakcininkų rankas.

Bet komunistų partija, kaipo stambiausia partija steigiamajame seime, taipgi nesnaudžia: **ji stebi ir mato, ką kas veikia . . .**

★ ★ ★

Bet tai ne viskas. **Steigiamasis Seimas ruošia naują kraštui konstituciją, kuri bus paleista liaudžiai nubalsuoti gegužės mėnesį.**

Naujoji konstitucija žada būti pažangi pilnoje to žodžio prasmėje. Sulyg ja visokiems plutokratams bus užduotas mirtinas smūgis ir Francija padaryta liaudiškai pažangi respublika.

Jei taip bus atlikta Francijoje, tai galima suprasti, kaip tatai atsilieps Italijoje, Belgijoje ir kituose kraštuose.

Francija gali būti labai stambiu poveikiu ir Anglijai.

Štai, kodėl tenka stebėti įvykius Francijoje.

★ ★ ★

Kai kurie žmonės manė, būk Anglijos darbiečių valdžia bus varykliu, stumiančiu visą Vakarų Europą į pažangą, pirmyn. Kurie taip manė, šiandien priversti nusivilti. Anglijos darbiečių valdžia užsieninėje politikoje yra nei kiek ne kairesnė už buvusią Churchillo valdžią. Tūlais atžvilgiais ji dar dešinesnė, reakcingesnė.

O kiek tai liečia naminę politiką, toji pati valdžia taipgi "žada būti labai atsargi," kad neužrūstinti turių.

Kairesnieji darbiečiai, toki, kaip prof. Laskis, irgi meškiškai pasitarnauja visam darbininkiško judėjimo reikalui. Pav., Laskis dėjo ir deda didžiausių pastangų, kad tokioje Francijoje, Italijoje ir Danijoje neįvyktų tarp komunistų ir socialistų vienybės.

Darbo Partijos vadai atmetė ir Anglijos komunistų partijos siekimąsi įstoti į Darbo Partiją.

Vis tai stabdžiai, sulaiką darbo žmonių judėjimo lokomotyvą nuo spartesnio ėjimo pirmyn.

★ ★ ★

Klerikalų "Darbininkas" rašo:

"Civilizacijos pusėje katalikai sudaro patį branduolį. Jie, palyginti, ir skaitlingiausi, ir geriausiai organizuoti. Jiems nereikia mitinguose rinktis savo vadų, nei drebėti dėl jų sumanumo ar ištikimybės."

Prie šitos filozofijos kanadiečių "Liaudies Balsas" prikergia:

"Bet tie niekeno nerinkti vadai myli vadinti kitus diktatoriais."

★ ★ ★

Tenka pasveikinti Lenkijos užsienio reikalų ministerio padėjėją, **Zygmuntą Modzelewskį**, už jo tvirtą atrėmimą Bevino šmeižtu, paleistų Lenkijos vyriausybės adresu.

Besisiekdamas pataikauti reakcijai, Bevinas be jokios atodairos puola liaudišką Lenkijos vyriausybę, primesdamas jai tuos darbus, kuriuos atlieka anglų imperialistų remiamia lenkiški banditai!

JOHN L. LEWIS ATVEDĖ MAINIERIŲ UNIJĄ ATGAL Į DARBO FEDERACIJĄ

Miami, Fla. — Jungtinės Mainierių Unijos pirmininkas John L. Lewis saus. 25 d., pagaliaus, įsiprašė atgal į Amerikos Darbo Federaciją. Vykdomoji Federacijos taryba vienbalsiai sutiko priimt Mainierių Uniją ir išrinko Lewisą į tarybos narius, kaipo tryliktąjį savo vice-pirmininką.

Lewiso unijos priėmimui pasipriešino John Marchiando, pirmininkas Progresyvės Mainierių Unijos, kuri priklauso Darbo Federacijai ir turi 35,000 narių. Nes Federacijos konstitucija sako, jeigu kita to paties amato unija nori įstoti į Federaciją, tai ji turi pirma gauti raštišką leidimą iš jau esamos tame amate federacinės unijos. Federacijos taryba nieko neatsakė į Marchiando protestą.

Jungtinė Mainierių Unija prieš dešimt metų išėjo iš Darbo Federacijos ir įstojo į CIO. Keliems metams praėjus, Lewis savais sumetimais ištraukė Mainierių Uniją, 600,000 narių organizaciją, iš CIO ir ėmė prašyt priimt ją po Federacijos vėliava.

Kai kurie spėja, kad John L. Lewis dabar sieksis į Darbo Federacijos pirmininkus, vietoj Williamo Greeno. Bet Greenas užreiškė, kad jis neužleis Lewisui vietos.

Kijevo Teisme Naciai Prisipažįsta Kaltais

Kijev, Sovietai. — Čia eina teismas prieš nacius žmogžudžius. 1,000 Sovietinės Ukrainos piliečių liudija prieš juos. Daugelis teisiamųjų prisipažįsta, nes negali užginčyti liudijimų. Nacių kap. Walliser prisipažino, kad gyvus sudegino 32 žmones; kapralas Isemann pasisakė sušaudęs 120 žydų, ir tt.

London. — Žydai reikalauja tiek jų įleist į Palestiną, kad būtų jų dauguma.

Daug Mažųjų Plieno Kompanijų Susitaikė su CIO Unija

Pittsburgh. — 31-na nedidelė plieno kompanija, įvairiose vietose nuo Pennsylvanijos iki Californijos, sutiko pakelti savo darbininkams algą 18½ centų valandai ir pasirašė sutartis su CIO unija. Nors šios mažosios kompanijos samdo tik apie 10,000 darbininkų, bet jų susitarimas su unija yra spragos pralaužimas plieno fabrikantų eilėse visoje šalyje.

7 SOCIALISTAI, 6 KOMUNISTAI FRANCŪZŲ MINISTERIAI

Paryžius. — Naujasis Francijos prezidentas socialistas F. Gouin sudarė ministerių kabinetą iš trijų didžiausių partijų atstovų. Kabinete yra 7 **socialistai**— krašto gynimo ministeris pats Gouin; vidaus reikalų A. Trocquer, žemdirbystės Tanguy - Prigent ir kt.; **6 komunistai** — respublikos vice - prezidentas ir ministeris be portfelio Maurice Thorez, ginklų Ch. Tillon, pramonės Parcel Paul, darbo A. Croizat ir kt.; **6 katalikai-respublikiečiai** — užsienio G. Bidault, armijų Ed. Michelet ir kt. 1 ministeris nepartijinis.

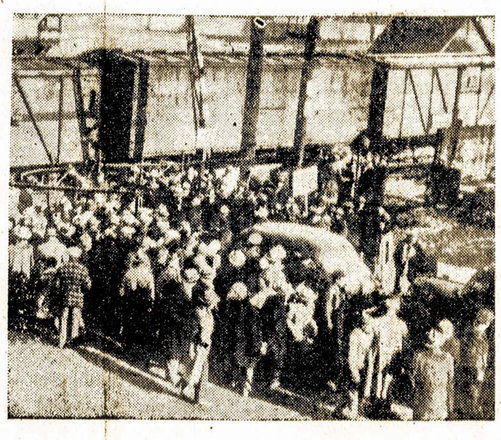

Mėsos streikieriai, tie AFL ir CIO nariai, randasi streike dėl, kad jie, gamindami visai Amerikai maistą, nori ir patys kai kada gauti "porkčiapo." Jie reikalauja pakelti mokestis padengimui tų nedateklių, kuriuos sudarė pabrangęs pragyvenimas. Matomasis maršavimas — pikietas prie Chicagos stockyardų vartų. Nariai United Packing House Workers (CIO) ir Amalgamated Meat Cutters & Butchers Workmen (AFL) streike veikia išvien.

GENERAL MOTORS VADINA BILIONUS DOLERIŲ PELNŲ TIKTAI "AVIŽOMIS"

Washington. — General Motors automobilių korporacijos pirmininkas Charles E. Wilson skundėsi senatorių komitetui, kad fabrikantai permažai gauną pelnų ir kad valdžia esanti jiems nedraugiška. Wilson sakė:

"Šioje laisvojo verslo santvarkoje pramonė turi gauti pelno. Kaip arklys be avižų negali dirbti, taip mes be pelno negalime apsieiti. Duokite bizniui šiek tiek avižų."

Bet štai kiek "avižų" gavo, pavyzdžiui, šios korporacijos:

Plieno Korporacijų metiniai pelnai, po taksų apmokėjimo, pakilo nuo $576,-000,000 1940 metais iki $1,125,000,000 1944 metais, tai yra, 276 nuošimčiais.

Automobilių pramonė per metus pirm karo vidutiniai gaudavo $248,338,350 gryno pelno, o iki karo pabaigos metiniai automobilių fabrikantų pelnai pasiekė $299,-484,737; taigi jų pelnai paaugo apie 21 nuošimčiu, po taksų atskaitymo.

Didžiosios skerdyklos pirm karo per metus gaudavo $22,400,000 gryno pelno, o 1944 metais jau $153,-200,000, reiškia, septynis kartus tiek, kaip pirm karo.

Visi lauko ūkio įrankių fabrikantai pirm karo vidutiniai pelnydavo $41,-503,544 per metus, o karo laiku jie pasiėmė gryno pelno vidutiniai $55,485,197 per metus.

ATKAKLŪS GEN. MOT.

Detroit. — Jau 68 dienos kai streikuoja 185,000 darbininkų prieš General Motors automobilių korporaciją, kuri nenori duot darbininkam reikiamų algos priedų. CIO unija sako, streikas eis, iki General Motors pridės po 19½ centų valandai, kaip kad pasiūlė prezidentas Truman.

SKERDYKLOS VĖL DIRBA; FORD IR CHRYSLER SUSITAIKĖ SU CIO UNIJA

Chicago. — CIO Skerdyklų Darbininkų Unija pašaukė streikuojančius savo narius grįžti šį pirmadienį darban į skerdyklas, kurias valdžia užėmė vidunaktyje iš praeito penktadienio į šeštadienį. Unija pertraukė streiką todėl, kad žemdirbystės sekretorius Washingtone ir "aukštas" prezidento Trumano valdžios narys davė užtikrinimą dėlei algų pakėlimo darbininkams.

Prezidento paskirta komisija tyrinėja skerdyklų kompanijų pelnus ir po poros savaičių paskelbs, kiek jos turėtų pridėti darbininkam algos. Minimas aukštas valdininkas pasižadėjo daryti visus reikalingus žingsnius, kad darbininkai gautų tą priedą. Unija tiktai pertraukė streiką, bet jo galutinai neatšaukė. Streikas bus atšauktas tik tada, kai bus tikrai pakelta darbininkam alga tiek, kiek nustatys prezidento komisija.

Amerikos Delegatas Prieš Unijų ir Moterų Įleidimą į JTO

London.— Jungtinių Tautų susirinkimui buvo pasiūlyta priimti Pasaulinės Darbo Unijų Sąjungos atstovą kaip nuolatinį svečią. Senatorius Tom Connally, demokratas Amerikos delegatas, pasipiktino ir suriko, žiūrėdamas į Syrijos delegatą: "Gal dar kas užsimanys ir moterų organizacijas priimti? Ar jums patiktų, jei moterys mums diktuotų?"

GELEŽINKELIEČIAI PRIĖMĖ DERYBAS DĖLEI ALGŲ

Chicago. — Aštuoniolika geležinkelinių darbininkų unijų su 1,250,000 narių ir kompanijos sutiko išspręsti ginčą dėl algų priedų per derybas, dalyvaujant valdinei tarpininkavimo komisijai.

Dvi Brolijos Gręsia Streikuoti

Į tokias derybas neina tik dvi geležinkeliečių unijos, Traukinių Darbininkų Brolija ir Garvežių Mašinistų Brolija. Jodvi reikalauja pridėt darbininkams po $2 priedo per dieną ir dėl to grąsina streikuoti.

Naujasis Irano premjeras Ghavam žada tiesioginiai tartis su Sovietais.

PRIEDAI FORDO IR CHRYSLERIO AUTOMOBILIŲ DARBININKAMS

Detroit.—Fordo automobilių kompanija ir Chrysleriо auto. korporac. susitarė su CIO dėl algų priedų. Fordas prideda 18 centų valandai, o Chrysleris 18½ c.

Pittsburgh, Pa.--Mirė Marijona Svetakienė

Pittsburgh. — Sausio 24 d. mirė Marijona Svetakienė, ALDS 37 kuopos narė. Pašarvota Jones Funeral Home, kampas Herman ir Westinghouse Avenue; bus palaidota sausio 28 d., šį pirmadienį.

Frank Wilkas.

Pittsburgh. — Tebestreikuoja 750,000 plieno darbininkų Jungtinėse Valstijose.

ORAS.—Bus šaltoka ir snigs.

ANDRIUS VIŠINSKIS ATREMIA IRANO SKUNDĄ PRIEŠ SOVIETŲ SĄJUNGĄ

London.— Jungtinių Tautų Saugumo Taryba šį pirmadienį spręs klausimą, ar priimt apsvarstymui Irano skundą, girdi, prieš Sovietų kišimąsi į iraniškąjį Azerbaidžaną.

Anglijos užsienio reikalų ministeris Bevinas, delegatas Jungt. Tautų susirinkime, reikalavo tą skundą diskusuoti. Amerikos delegatas Ed. Stettinius, nuolatinis atstovas Saugumo Taryboje, taip pat ragino svarstyti Irano skundą. Advokataudamas Iranui, Bevinas kartu piktai užreiškė, kad jis nieko neatsakys į Sovietų reikalavimą ištirt Anglijos karą prieš Indonezijos žmones Javos saloje.

Andrius Višinskis, sovietinių delegatų galva Jungtinių Tautų susirinkime, nurodė, kad Irano skundas prieš Sovietų Sąjungą yra be pamato; todėl Sovietai griežtai priešinasi to skundo svarstymui.

Pagal Jungtinių Tautų Čarterį, Saugumo Taryba gali dauguma balsų priimti diskusavimui bet kokį ginčą. Tačiaus bile vienas nuolatinis Saugumo Tarybos narys turi teisę atmesti (vetuoti) daugumos nutarimą vienaip ar kitaip bausti tą narį. — Nuolatiniai Jungtinių Tautų Tarybos nariai yra penki — Jungtinės Valstijos, Sovietų Sąjunga, Anglija, Francija ir Chinija.

Višinskio Atsakymas

Sovietų delegacijos vadas Višinskis sekamai išdėstė, kodėl Irano skundas neturi būti svarstomas:

—Irano delegatų daromas įtarimas, kad Sovietų Sąjunga per savo valdininkus ir kariuomenę kišasi į vidujinius Irano reikalus, prieštarauja teisybei ir neturi jokio pagrindo.

Čia Irano delegacija tik pakartoja pareiškimą, kurį Irano valdžia buvo padarius Sovietų vyriausybei 1945 m. lapkričio mėnesį.

Sovietų atstovybė Irane, atsakydama į tai lapkričio 26 d., ryškiausiai įrodė, kaip klaidingas yra tas Irano pareiškimas.

Paties Irano Žodžiai

Irano valdžia, atsiliepdama į Sovietų atsakymą, pati pareiškė:

"Mes pripažįstame, jog įtarimas, kad Sovietų valdininkai kišasi į šiaurines Irano sritis, nėra paremtas faktais.

"Mes pareiškiame pasitenkinimą, kad Sovietų valdininkai pilnai gerbia trijų valstybių (Sovietų - Irano-Anglijos) sutartį ir trijų didžių talkininkų valstybių vadų pareiškimą, pasirašytą ir paskelbtą Irane."

—Šie faktai įtikinančiai liudija, kaip neteisingas ir be pamato yra Irano delegatų daromas įtarimas, būk Sovietų Sąjunga kišosi ar kišasi į vidujinius Irano reikalus.

Irano delegatai sako, kad jų valdžia mėgino pradėt tartis su Sovietų vyriausybe, bet mėginimai, girdi, buvę bergždi. Šis pasakojimas taip pat prieštarauja tikrenybei. Nes Irano valdžia ne tik mėgino tartis, bet tikrai tarėsi su Sovietų vyriausybe tuo klausimu, kaip parodo aukščiau minimas Irano pareiškimas iš gruodžio 1 d.

Irano Priekabės

Irano valdžia bando perstatyt svetimos (sovietinės) kariuomenės buvimą Irane, kaip Irano savistovybės laužymą.

Bet Sovietų kariuomenė Irano žemėje yra visai teisėtai: tą teisę sovietinei valdžiai užtikrino Irano sutartis su Sovietais 1921 vasario 26 d. ir Sovietų-Anglijos-Irano sutartys 1942 metais.

Azerbaidžano Įvykiai Skirtingas Dalykas

Įvykiai iraniškame Azerbaidžane neturi jokio ryšio su sovietinės kariuomenės buvimu tenai. Tai grynai iraniški, vidujiniai įvykiai.

Kas dedasi šiauriniame Irane (Azerbaidžane), tatai parodo, jog šiaurinio Irano gyventojai pasirinko tautinę savivaldybę Irano valstybės ribose ir įvykdė vietinių žmonių norus, o demokratinėse šalyse tatai laikoma paprastu dalyku.

Irane vis smarkiau vedama priešiška propaganda prieš Sovietų Sąjungą, ir Irano valdžia anaiptol nebando tą propagandą stabdyti. Tai tokia pat fašistinė propaganda, kokia buvo skleidžiama prieš Sovietų Sąjungą, kada Riza Shah buvo (Irano) valdovu.

Karo Provokatoriai

Irano reakcininkai daro prieš - demokratinius žygius ir pogromus, atkreiptus prieš Sovietų Sąjungą; tuose veiksmuose dalyvauja Irano valdančiųjų klasių nariai ir policija. O šie veiksmai sudaro organizuotų priešiškų žygių pavojų (sovietiniam) Azerbaidžanui ir Baku. Negalima tokios padėties pakęsti.

Sovietai Sutinka Tartis

Sovietų vyriausybė mano, kad santykiai tarp dviejų kaimyniškų valstybių, Sovietų Sąjungos ir Irano, gali būti ir turėtų būti išspręsti per tiesiogines derybas tarp Sovietų vyriausybės ir Irano valdžios.

(Višinskis, pagaliaus, nurodė, kad pagal Jungtinių Tautų Organizacijos Čarterio 34 ir 35 skyrius, Irano skundas yra be pamato; todėl Saugumo Taryba neturėtų jo svarstyti.)

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

Secretary Treasurer	D. M. Sholl
Editor	Roy Mizara
President	Jos. Weiss

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Streikieriai, Duona ir Milionieriai

Amerikos kapitalistai yra turtingiausi visame pasaulyj. Bet jie nenori mokėti darbininkams žmoniškas pragyvenimo algas. Karo sąlygose, kada darbininkai buvo atsisakę nuo streikų, kad laimėti karą, tai turčiai krovėsi milioninius pelnus ir džiaugėsi.

Kada dabar darbininkai reikalauja mokėti didesnes algas, kad jie ir jų šeimo galėtų žmoniškiau gyventi, tai turčiai rėkia, kad "jie neturi iš ko." Kada darbo žmonių unijos ir vyriausybė pareikalauja, kad milionieriai atidengtų knygas ir parodytų jų įplaukas, išeigas ir pelnus, tai milionieriai šaukia: "diktatūra!... kišasi į mūsų privatinį biznį." Mat, jie žino, kad knygos parodytų jų milžiniškus pelnus ir baisų godumą!

Plieno korporacijos galva Mr. Benjamin F. Fairless, vienas iš didžiausių bilionierių, net pasiūlė milionieriams važiuoti į Washingtoną, pikietuoti Baltąjį Namą ir prezidentui Trumanui įrodyti, kad jie "negali mokėti" darbininkų reikalaujamas algas.

Prezidentas Trumanas gerai pasakė, kad jis geriau norėtų matyti, kad plieno karaliai greičiau sutiktų pakelti darbininkų algas ant 18½ centų į valandą, kaip valdžia siūlo, negu jų komisijas.

Liaudis visoj šalyj yra pasiryžus atremti kapitalistų pasikėsinimus ardyti unijas, laužyti streikus ir mokėti darbininkams ubagiškas algas! Apie du milionai darbininkų ir darbininkių yra streikų lauke ir jeigu turčiai nesiskaitys su jų reikalavimais, tai greitai bus ir daugiau.

Vyriausybė yra pastatyta žmonių balsais į tą vietą. Jos pareiga būti su liaudimi. Jeigu turčiai atsisako pakelti algas, tai vyriausybė gali paimti gamybos įmones ir parodyti milionieriams, kad galima ir pakelti algas ir padaryti pelno.

Milionieriai turi užmiršti tą praeitį, kada senovėj jie gyrėsi, kad darbininkams "duoda duoną." Veik 30-ties metų Sovietų Sąjungos liaudies gyvavimas be kapitalistų puikiai įrodė, kad pati liaudis gali geriau reikalus tvarkyti.

Lenkijos Partijos Atrėmė Mr. Bevino Šmeižtus

Britanijos užsienio reikalų ministeris Mr. E. Bevin begėdiškai įžeidė Lenkijos vyriausybę ir liaudį, kada jis parlamente pasakojo, būk Lenkijoj "vyriausybės žmonės žudo priešingų politinių partijų vadus."

Šis Mr. Bevin apkaltinimas yra paimtas iš lenkų fašistų arsenalo! Prieš tai sujudo visos Lenkijos demokratinės partijos. Londone Lenkijos atstovybėj laikė konferenciją tų partijų atstovai ir pasmerkė Mr. Bevino šmeižtus.

Ten dalyvavo Lenkijos užsienio reikalų ministerio pagelbininkas Z. Modzelewski, kuris pareiškė vardu visos Lenkijos liaudies pasipiktinimą prieš Mr. Bevino šmeižtus. Socialistų Partijos vardu kalbėjo Jan Stanczyk, kuris yra Lenkijos valdžioj pagal Londono ponų reikalavimą. Valstiečių (Mikolaičiko) partiją atstovavo S. Osiecky ir Demokratų partiją — W. Barcikowski.

Visi jie pareiškė, kad Mr. Bevin'o užmetimai yra negražus apšmeižimas demokratinės Lenkijos! Z. Modzelewski sakė, tiesa, kad Lenkijoj yra nužudytų politinių veikėjų, bet daugiausiai nukentėjo, tai Liaudies Partija, kuri persiorganizavus iš buvusios Komunistų Partijos. Teroristai šios partijos veikėjų ir darbuotojų yra nužudę net 900 žmonių! Sekanti yra Socialistų Partija, kurios 250 žmonių teroristai nužudė.

Kas tie teroristai yra? Jais yra lenkai fašistai, kurie gauna ginklų, amunicijos ir pinigų iš tos lenkų šaikos generolo W. Anders, kurį Anglija užlaiko ir finansuoja. Modzelewski sakė, kad visai neseniai Lenkija sučiupo ginklų ir amunicijos siuntinį, taipgi $400,000 pinigų. Siuntė tiems teroristams generolo Anders grupė.

Stanczyk sakė, kad yra melas, būk Sovietų Sąjunga yra pasikėsinus pavergti Lenkiją arba jai diktuoti. Jis sakė, kad ji teikia nuoširdžią pagalbą Lenkijai.

Lenkų vadai atrėmė Mr. Bevin'ą ir balsavimų reikale. Jie sakė, kad Lenkija turės laisvus, demokratinius balsavimus, bet kada, tai to nesiklaus pas Mr. Bevin'ą.

Koreja, Sovietų Sąjunga ir Amerika

Po kiekvieno Jungtinių Valstijų ir Sovietų Sąjungos valdžių susitarimo reakcininkai puolėsi kenkti ir ardyti jį. Taip buvo po Teherano, Krymo, Berlyno ir taip yra po Maskvos Konferencijos. Kol karas ėjo, kol dar Hitleris viešpatavo Vokietijoj, tai naciai dėdavo pastangų suardyti susitarimus. Amerikoj ir Anglijoj jiems gelbėjo jų šalininkai.

Karui pasibaigus karo lauke, ta kova nepasibaigė gyvenime. Atvirų ir prisidengusių nacių yra. Jie stengiasi ardyti Jungtinių Tautų susitarimus, o pirmoj vietoj tarpe Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų.

Maskvos Konferencijoj susitarta, kad Korejai, kurią per 40 metų buvo pavergus Japonija, suteikti 5-ių metų globą, kad ją paruošti pilnai nepriklausomybei. Tas darbas pavestas pravesti Amerikos ir Sovietų Sąjungos komandieriams, kurie yra Korejoj. Jų pareiga išdirbti planus, surasti būdus, įtraukti Korejos visas demokratines partijas, kad sudaryti laikinąją demokratinę liaudies valdžią, kuri per penkis metus išvien su Amerikos ir Sovietų Sąjungos komanda paruoš Korejos pilną nepriklausomybę. Planas geras.

Bet tuojau po Maskvos Konferencijos amerikinėj Korejos dalyj prasidėjo demonstracijos, niekinimas Sovietų Sąjungos, puolimas ant demokratų. Ten bandyta perstatyti, kad būk Jungtinės Valstijos yra Korejos draugas, o Sovietų Sąjungą—priešas. Tarybų Sąjungos spauda apkaltino, kad prie to prisidėjo tūli Amerikos generolai ir gen. MacArthuro politika.

Sausio 24 d. Sovietų Sąjungos žinių agentūra Tass paskelbė, kokios pozicijos buvo Maskvos Konferencijoj Amerikos delegacija. Pasirodo, kad Jungtinių Valstijų delegacija **siūlė 10 metų Korejai globą ir per tą laiką jokios Korejos valdžios neturėjo būti. Sovietų Sąjunga gi pasiūlė tik 5 metų Korejai Amerikos ir Sovietų globą ir laike to laikotarpio turi veikti ir laikinoji demokratinė Korejos valdžia.**

Sovietų Sąjungos spauda ir radio nurodo, kad reakciniai elementai Amerikos dalyj Korejoj faktus iškraipė nevien Maskvos Konferencijos nutarimo, bet ir Sovietų Sąjungos poziciją toj konferencijoj. Ir už tai atsako ten esami Amerikos generolai ir politikieriai, kurie toleravo reakcijos veikimą ir norėjo pasidaryti politinio kapitalo. Tokis jų žygis nepadeda nei sutarties pravedimui gyveniman, nei pačiai Korejos laisvei.

Taika ir Išbandymai Atominės Bombos

Jungtinių Tautų Organizacijoj vienbalsiai sudaryta komisija, kurios tikslas kontroliuoti atominę jėgą, kad ji nebūtų naudojama karui, kad atominė jėga būtų pritaikyta civiliam žmonių gyvenimui gerinti.

Bet tuo pačiu kartu iš Washingtono pranešama, kad pavasarį, Ramiajame Vandenyne, net šimtas karo laivų bus nuskandinta, numetant ant jų atomines bombas. Bandymai bus atlikti per kelis kartus. Bus nuskandinta penki dideli šarvuočiai, keli krūzeriai, orlaivių vežikai, naikintojai, submarinai ir kiti. Viso 100 karo laivų, tai gan didelis laivynas, kuris atsiėjo šimtus milionų dolerių išbudavoti, kuris ir dabar turi dar apie $100,000,000 vertės.

Kam tas bus atlikta? Vien grynai kariniais sumetimais! Tai naujas išbandymas karo prisirengimui! Kaip gi tada suderinti mūsų valdžios politiką, kad Jungtinių Tautų Organizacijoj darome vieną, o karo prisirengimuose kitą? Kaip gi tada gali kitos šalys rimtai atsinešti į J. T. O. žygius pastojimui kelio karui? Kaip tada galime norėti, kad kitos tautos nesistengtų pasigaminti atomines bombas prieš mus?

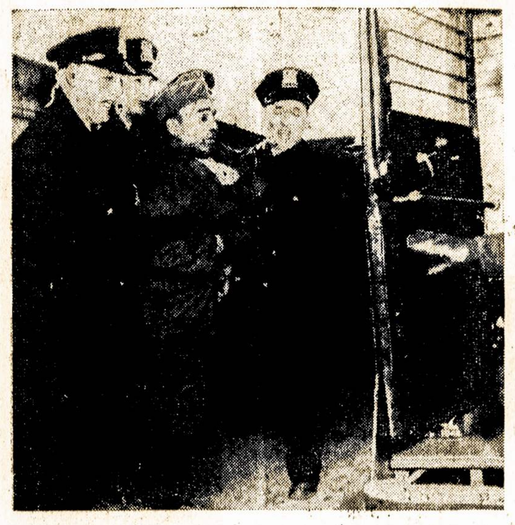

Šis skerdyklos pikietas, veteranas, dar tebedėvįs uniformą, grupės Chicagos policistų tęsiamas į policijos vežimą areštui už tai, kad jis bandė nepraleisti į skerdyklas trokų su streiklaužiais. Saugojimas nuo streiklaužių reiškia saugojimą ten dirbančių darbininkų (dabar streikierių) nuo "Raiste" aprašyto gyvenimo, o tokiu jis būtų, jeigu ne unija ir ne nuolatinė darbininkų kova už pagerinimą savo darbo ir gyvenimo sąlygų. Streikuoja už pakėlimą algų, kad ištektų pabrangusiam pragyvenimui.

Dėl LDS Centro Valdybos Narių Nominacijų

Sausio mėnesį tūlos Lietuvių Darbininkų Susivienijimo kuopos jau pravedė Centro Valdybos narių nominacijas. Bet tokių buvo mažai. Daugiausiai kuopų nominuos tik vasario mėnesį.

Šitų žodžių rašytojas parašė LDS organe Tiesoje, kad nariai jo nenominuotų į Centro Valdybą; ištarnavo jis veik 16-ką metų Centro Valdyboje, tai ir užtenka.

Bet man rodosi, kad dabar, kai man neteks būti renkamam, tai turiu teisę ir pareigą pasisakyti savo nuomonę apie Centro Valdybos nominacijas ir rinkimus. Tai nebus jokia agitacija už tą ar kitą asmenį, o tik bus mano nuomonės pareiškimas taip svarbiu klausimu, kaip mūsų Centro Valdybos rinkimas.

Tenka pasakyti, kad per virš 15-ką metų savo gyvavimo LDS nariai niekad neturėjo nesusipratimų rinkimų klausimu. Visi pas mus nariai lygūs, visi turi teisę būti išrinkti Centro Valdybon, bet niekad jie neturėjo aštrių varžytinių už vietas, kaip daroma kituose Susivienijimuose.

Mūsų Cent. Valdybą sudaro 9-ni nariai, iš kurių, einant New Yorko valstijos draudimo departmento patvarkymais, **penki privalo gyventi New Yorko valstijoj.** Kai penki nariai čia gyvena, tai mes netik išpildome draudimo departmento patvarkymus, bet ir pasitarnaujame savo Susivienijimui, kadangi penki nariai, gyveną arti mūsų Centro, nesudaro organizacijai išlaidų kelionėmis ir sugaištimis. Jie gali dažniau susirinkti ir aptarti svarbesnius, mažesnės reikšmės organizacijos reikalus.

Susiduriame ir su nauja problema: karui pasibaigus, mes privalom įtraukti į mūsų vadovybę daugiau jaunimo arba čia gimusių ir augusių narių. Jie turi mokytis, kaip Susivienijimą valdyti ir auklėti, nes jiems jis ilgainiui priklausys.

Taigi, ryšium su tuo viskuo, gal kai kas paklaus, už ką aš agituoju, ką aš siūlau naujon Centro Valdybon?

Man rodosi, prezidento vietai LDS nariai turėtų nominuoti **Joną Gasiūną,** dabartinį sekretorių ir redaktorių; be to, yra visa eilė kitų gerų žmonių, tinkamų tai vietai, kurių čia neminiu dėl vietos stokos.

Sekretoriaus vietai, man rodosi, reikėtų nominuoti **Joną Siurbą,** buvusį sekretorium, bet pasitraukusį dėl stojimo kariuomenėn. O gal patys nariai suras kitą kurį asmenį geresnį už Joną Siurbą; aš šiuo tarpu tokio nežinau.

Iždininko vietai — tas pats **Juozas Weisas.**

Pirmo vice-pirmininko vietai — **S. K. Mažanskas,** dabartinis.

Antrojo vice-pirmininko vietai **George Kwain-Kvainauskas** arba **Aldona Pavilonis;** abu čikagiečiai.

Iždo globėjų vietoms: **Ant. Vasaris,** iš Montellos, Mass.; **St. Kuzmickas,** iš Shenandorio; **Jonas Grubis,** iš Brooklyno; **Helen Kaunaitė - Zablackienė,** iš Maspetho, N. Y. **Petras Čepas,** iš Maspetho, N. Y., arba **Alda Ormanienė,** iš Brooklyno.

Dr. Kvotėjo vietai: **dr. M. D. Palevičius** arba **dr. Jonas J. Kaškiaučius.**

Kaip matote, čia pridėta visa eilė pavardžių, taip sakant, ant greitųjų surinktų. Bet aš žinau, kad LDS nariai pažįsta ne tik šiuos veikėjus, bet jų daug ir todėl jie padarys pasirinkimus pagal savo nuožiūrą.

Man rūpėjo tik prabėgomis priminti šių nominacijų svarbą, kad patys mūsų veikėjai, mūsų nariai nominacijomis labiau domėtųsi.

Būtų ne pro šalį, jei kolonijų veikėjai LDS nominacijų klausimu tartų savo žodį viešai, per spaudą, pasiūlydami Centro Valdybai asmenis, kurie, jų nuomone, būtų tinkamiausi.

Rojus Mizara.

Plačioje Tarybų Šalyje

Charkovui 300 Metų

Charkovas. 1946 m. Charkovui sukanka 300 metų. Istorijos muziejuje ruošiama didelė paroda, skirta miesto jubiliejui. Joje bus 5 dideli skyriai. Paroda papasakos apie senovinį Charkovą, apie miestą pilietinio karo metu, parodys naują industrinį Charkovą.

Moksliniai muziejaus darbuotojai renka istorinius dokumentus, laiškus, fotografijas, paveikslus ir eilę kitų eksponatų. Iš originalių fotografijų bus padarytas pirmosios Charkovo tvirtovės, įsteigtos 1655 — 1656 m.m., maketas. Dalis šios tvirtovės, būtent Pokrovo bažnyčia ir Mūrinis namas, išliko ligi šių dienų. Išliko taip pat tvirtovės kanuolės.

Charkovo istorija turtinga įdomiais įvykiais. 1709 m., kautynių su švedais ties Poltava metu, į Charkovą buvo atvykęs Petras Pirmasis, kad sutvirtintų miesto gynybą. Eilė miesto pastatų susiję su buvimu Charkove Suvorovo, poeto — dekabristo, K. Rylejevo ir kitų.

1900 m. čia įvyko pirmosios darbininkų gegužinės. V. I. Leninas straipsnyje "Gegužės dienos Charkove" aukštai įvertino politinę Charkovo darbininkų klasės kovą.

Tarybinės valdžios metais Charkovas pasidarė vienu stambiausiųjų industrinių šalies centrų.

Siaurųjų Geležinkelių Statyba

TSRS Miško Pramonės Liaudies Komisariatas dabar vykdo siaurųjų geležinkelių statybą pagrindiniuose šalies miško masyvuose. Penki siaurieji geležinkeliai statomi Archangelsko srities miškuose. Jie įgalins pagreitinti miško pristatymą prie Dvinos įtakų. Trys geležinkeliai — Čeremuškų, Kopecgorsko ir Ilymovsko —pradeda veikti šiais metais.

Taip pat šiais metais baigiami statyti 3 siaurieji geležinkeliai Leningrado srities miškuose. Neseniai jėjo rikiuotėn Čudecko, Dubovecko ir Penalsko siaurieji geležinkeliai.

Pagreitintais tempais atstatomi 6 siaurieji geležinkeliai Karelijos miškuose.

Pakamio miškai turtingi statybos medžiaga. Iš čia Kamos ir Volgos upėmis miškas plukdomas į Kuibyševą, Saratovą, Stalingradą ir Astrachanę. Pakamio miškuose dabar statomi 7 siaurieji geležinkeliai.

Moldavijoje Likviduojamas Neraštingumas

Kišiniovas. Tūkstančiai Moldavijos ratelių pradėjo energingai kovoti su neraštingumu Moldavijos suaugusiųjų gyventojų tarpe. Besarabijoje, kuri daugiau kaip 20 metų buvo Rumunijos valdoma, priskaitoma— labai kukliais apskaičiavimais — nemažiau kaip 65 nuoš. neraštingųjų gyventojų. Moterų tarpe raštingų yra ne daugiau kaip 15 nuoš.

Kišiniovo rajone veikia apie 400 ratelių, kuriuose apmokoma arti 8,000 suaugusiųjų. Su neraštingaisiais dirba 580 švietėjų, baigusiųjų specialius seminarus. Be to, neraštingumą likviduoti padeda vietos komjaunimas ir darbininkai. Daugelyje įmonių ir įstaigų yra sudaryti neraštingųjų apmokymo rateliai. Benderų apskrityje yra suorganizuota 200 ratelių, kuriuose mokosi rašyti ir skaityti apie 3,000 asmenų.

1945-46 metų žiemą numatoma respublikoje apmokyti 450 tūkstančių neraštingųjų.

Naujieji Artilerijos Muziejaus Eksponatai

Leningradas. Centrinio Raudonosios Armijos artilerijos istorinio muziejaus fondai praturtėjo naujais eksponatais.

Gvardijos generolas leitenantas, Tarybų Sąjungos Didvyris Firsovas perdavė muziejui savo lauko žemėlapius, jų tarpe Berlyno planą, kuriuo jis naudojosi fašistinio urvo šturmavimo dienomis. Tarybų Sąjungos Didvyris gvardijos generolas leitenantas Požarskis atidavė muziejui asmeninį pistoletą ir lauko žiūroną, su kuriais jis nuėjo savo kovos kelią nuo Stalingrado ligi Berlyno. Vadovaves vienos iš Berlyną šturmavusiųjų armijų artilerijai Tarybų Sąjungos Didvyris artilerijos generolas majoras Kosenko perdavė žiūroną ir kompasą.

Labai įdomus gautasis albumas "Nuo Ponyrių ligi Berlyno." Jame, be mūšiuose pasižymėjusių artileristų atvaizdų, fiksuoti mūšių dėl Berlyno epizodai ir pirmieji ugnies smūgiai miestui.

Muziejaus kolektyvas sudaro artileristų — Tarybų Sąjungos Didvyrių galeriją.

Kūrinių Atrinkimas Visasąjunginei Dailės Parodai

Į Maskvą tebesiunčiami paveikslai, skulptūros ir grafikos darbai, atrinkti vietose Maskvoje atidaromai didelei Visasąjunginei 1945 metų Dailės parodai. Įvyko antrasis parodos komiteto posėdis, kuriame buvo peržiūrėta daugiau kaip 100 paveikslų, 200 grafikos kūrinių ir 10 skulptūrų, sukurtų Maskvos, Leningrado, Latvijos, Karelų-Suomijos ir Krymo meisterių.

Iš 42 paveikslų, kuriuos pristatė latvių dailininkai, komitetas rado galima priimti apie 30. Atrinkta keletas Stalino premijos laureato dailininko V. Jefanovo kūrinių. Jų tarpe — didelis paveikslas "Stalinas, Molotovas ir Vorošilovas prie sergančio Gorkio." Priimta N. Romadino serija paveikslų "Volga — rusų upė" ir G. Segalio "Vidurinės Rusijos peizažai."

Iš kitų Maskvos dailininkų kūrinių komitetas atrinko didelį E. Kaumano paveikslą "Priešo užnugaryje" ir jo kompoziciją "Motina."

Grafikas K. Finogenovas pristatė dvi piešinių serijas "Stalingrado gvardija Berlyne" ir "Nugalėtas Berlynas." Naują grafinių kūrinių seriją "V. I. Leninas" sukūrė P. Vasiljevas. Finogenovo ir Vasiljevo kūriniai taip pat atrinkti parodai.

Į sostinę atsiųsti Turkmenijos meisterių kūriniai. Artimiausiomis dienomis laukiama Užkaukazės ir Estijos TSR dailininkų kūrinių.

KARUMŲ PUSLAPIS

Kodėl Rusija Pralaimėjo Karą prieš Japoniją 1904-1905 Metais?

Rašo **D. M. Šolomskas**

Japonija Jieško Talkininkų

Japonija ilgai buvo atsilikus šalis. Kada jos kapitalizmas ir imperializmas sutvirtėjo pabaigoj XIX ir pradžioje XX šimtmečių, tai pasaulis jau buvo padalintas tarpe galingesniųjų.

Carinės Rusijos imperialistai įdėjo 500,000,000 rublių ir pravedė per Mandžuriją gelžkelį. Dešimtis milijonų rublių jie sudėjo išbudavojimui Dalnyj prieplaukos. Rusijos įtaka buvo didelė ne vien Mandžurijoj, Korejoj, bet ir Chinijoj.

Jungtinių Valstijų imperialistai 1898 metais sumušė Ispaniją ir atėmė iš jos Filipinų salyną. Amerikiečiai veržėsi į Ramiojo Vandenyno salas.

Britanijos imperialistai valdė Australiją, Naują Zelandiją ir Indiją. Holandija su Anglijos pagalba viešpatavo Indonezijoj; Francija — Indo-Chinijoje, o visi stambūs imperialistai stipriai įleido šaknis Chinijoj.

Japonijos imperialistai ginklavosi ir rengėsi karui. Jie vedė aršią propagandą prieš Rusiją, kuri "smaugia Japoniją". Japonija siuto prieš Ameriką, kad ji pagrobė Filipinus. Japonai skelbia, kad "ten jų tauta prasidėjo." Jie seilę rijo, žiūrėdami į Indoneziją, jos turtus, į Indiją ir Australiją. Bet jie žinojo, kad negali stambesnius imperialistus patys vieni nuveikti.

Japonija pasirinko didelę, bet silpną Chiniją ir iš pasalų ją užpuolė 1894 metais — sunaikino chinų laivus. 1894-1895 metų kare japonai sumušė Chiniją ir rengėsi didžius jos plotus užgrobti. Bet Rusija, Francija, Anglija ir Vokietija įsikišo, ir Japonijai teko tik Formoza, dar kelios salos ir 400,000,000 frankų kontribucijos. Ji dar daugiau dūko prieš galingusius.

1901 metais Japonijos atstovas atvyko į Peterburgą ir pasiūlė carui sąjungą karui prieš Britaniją, kad atimti nuo britų Indiją. Rusija nebuvo gatava tokiam karui; pasiūlymo negalėjo priimti.

Japonijos, Anglijos ir Amerikos Blokas prieš Rusiją

Tada Japonijos atstovai pasiūlė susitarimą Britanijai prieš Rusiją. Britanija ir Japonija 1903 metais pasirašė sutartį, pagal kurią jos pasidalino įtakos sferomis Chinijoj ir Korejoj. Anglija pasižadėjo būti ne tik neutrali Japonijos kare prieš kitą valstybę, bet jeigu bet kurios dvi valstybės kariaus prieš Japoniją, tai Anglija stos Japonijos pusėn. Jungtinės Valstijos Amerikos taipgi prisibijojo Rusijos įsigalėjimo, ir prezidentas Theodoras Rooseveltas pažadėjo Japonijai ginklų, maisto ir paskolų pagalbą kare prieš Rusiją. Taip susidarė Japonijos, Britanijos ir Jungtinių Valstijų karo blokas prieš Rusiją.

Francija norėjo išvengti to karo, nes Rusija buvo kaizeris, žinodamas, kad Rusija bus Francijos pusėj, tiksliai ragino carą karan prieš Japoniją, kad nusilpninti Rusiją Tolimuose Rytuose.

1903 metų gale Japonija jau turėjo 375,000 gerai išlavintą armiją, 1,140 kanuolių, 2,000,000 išlavintų rezervų ir 100 karo laivų su 261,000 tonų įtalpa. Jos armija buvo apginkluota naujais, moderniškais šautuvais. Ji jau įvedė kulkasvaidžius, o karo laivai buvo nauji ir greiti. Japoniją nuo Korejos skiria tik apie 150 vandens mylių.

Rusija turėjo armijoj apie 1,100,000 kareivių ir 3,500,000 lavintų rezervų. Jos artilerija buvo geresnė —toliau šaunanti už Japonijos, bet Mandžurijoj buvo tik 98,000 kareivių ir 272 kanuolės; prie to dar 24,000 tos armijos dabojo Rytų Chinijos Gelžkelį. Karo laivų rusai ten turėjo tik 75 su 192,300 tonų įtalpa. Laivai buvo išmėtyti Port-Arture, Vladivostoke, Chinanpo ir kitur. Rusiją nuo karo fronto skyrė tūkstančiai mylių. Sibiro gelžkelis dar buvo nebaigtas. Armijoj ir laivyne viešpatavo biurokratai caristai, kaip ir visoj Rusijoj.

Japonija Užpuolė iš Pasalų

Japonijos imperialistai netikėjo į karo paskelbimą; jie tatai skaitė "kvailu europiečių papročiu." Jie iš pasalų užpuolė Chiniją ir tas jiems pagelbėjo sumušti priešą. Jie iš pasalų užpuolė Rusiją 1904 m. Jie ir 1941 m. iš pasalų užpuolė Jungtines Valstijas Perlų Užlajoj.

1904 m. sausio 25 d. Japonijos karo laivynas išplaukė iš Sasebo bazės ir slaptai plaukė linkui Port-Arturo. Jūroj jie sugavo Rusijos greitąjį laivą "Rossija" ir paėmė, bijodami, kad jis nepraneštų apie Jajos talkininkė, karui prieš Vokietiją — bijojo Rusijos nusilpnėjimo. Vokietijos ponijos karo laivyno prisiartinimą.

Rusijos komandieriai žinojo, kad Japonija rengiasi karan, bet jie neparodė budrumo. Naktį iš 26 į 27 d. sausio Rusijos komandieriai Port-Arturo prieplaukoj laikė karinį pasitarimą ant šarvuočio "Petropavlovsko." Jį užbaigus, admirolas Vitgefte pareiškė: "O visgi karo nebus!" Jis atsisėdo į mažą laivelį ir plaukė į krantą; dar miesto nepasiekė, kai japonų karo laivai užpuolė Rusijos karo laivyną prieplaukoj.

Japonams užpuolimas pavyko. Jie buvo plačiai išvystę šnipų veiklą — viską žinojo. Ir tą vakarą iš Port-Arturo išplaukė anglų prekybos laivas; jūroj nuo to laivo persėdo ant Japonijos karo laivo anglas oficierius, kuris atvežė smulkmenišką planą apie Rusijos laivų padėtį. Japonai, įplaukdami į Port-Arturo prieplauką, fortams iškėlė ženklus: "Mes rusų laivai."

"Naktis buvo tamsi, puiki užpuolimui, — vėliau rašė japonų oficierius — prieplaukoj šviturei degė. Mieste buvo šviesu ir aiškiai matėme, kur ir kokis rusų laivas stovi."

Rusija už komandierių nebudrumą brangiai užmokėjo ir suteikė Japonijai pačioj karo pradžioj sąlygas pergalei. Port-Arture japonai sugadino du geriausius Rusijos šarvuočius — "Retvizaną" ir "Cesarevičą," taipgi krūzerį "Paladą" ir kelis mažesnius. Japonų nuostoliai buvo maži. Sekančią dieną atplaukęs, Japonijos karo laivynas dar daugiau sužeidė rusų laivų ir juos užblokavo — uždarė Port-Arturo bazėj.

Šeši japonų karo laivai užpuolė rusų laivus "Variagą" ir "Koreicą" Chinanpo prieplaukoj, Korejoj. Rusų jūreiviai davė smarkų mūšį, bet negalėdami priešus įveikti ir ištrūkti, patys šiuos du savo laivus nuskandino. Iš Vladivostoko rusų krūzeriai veikė, bet jie buvo toli ir negalėjo daug pakenkti Japonijai permesti armiją į Koreją.

Didelis Karas Mažame Plote

Rusijos-Japonijos kare buvo sprendžiamas likimas didžiulės Mandžurijos, Korejos, Sachalino ir kitų plotų, bet karas ėjo labai mažame plote. Pasalingas Japonijos užpuolimas sudarė sąlygas, kad Rusijos karo laivynas negalėjo pasipriešinti Japonijai iškelti armiją į Korėją. Rusija pradėjo traukti sausžemio jėgas prie Jalu (Yalu) upės, kuri yra rubežius tarpe Mandžurijos ir Korejos.

Pirmas sausžemio armijų mūšis įvyko ant Jalu upės, ties Tiurenčenu (Chu-Lien-Cheng), balandžio 18, 1904 m. Upę apie 200 mylių ilgio saugojo tik 17,000 rusų. Japonijos pirmoji armija, vadovystėj gen. Kuroki, 45,000 vyrų su 120 kanuolių užpuolė Tiurenčeno srityj tik 8,000 rusų, turinčių tik 20 kanuolių, vadovystėj generolo Zasuličio. Rusai buvo sumušti; jie neteko 2,780 žmonių. Japonai perėjo upę, įsiveržė į Mandžuriją ir nutaikė smūgius linkui gelžkelio, einančio iš Charbino-Mukdeno į Por-Arturą.

Tolimesnis karas ėjo šiame mažame trikampyj: tarpe Tiurenčeno - Mukdeno ir Port-Arturo. Nuo Tiurenčeno į vakarų šiaurę už 120 amerikoniškų mylių yra Mukdenas ir į pietvakarius už 240 mylių — Port-Arturas; gi tiesiai į šiaurę, išilgai gelžkelio nuo Port-Arturo, už 240 mylių yra Mukdenas.

Japonai Uždaro Port-Arturą

Port - Arturo prieplauka yra pačiame Liaotungo pussalio pietiniame gale, kaip ant kokio piršto viršūnės. Port-Arturas gera prieplauka. Iš jūros yra apie 800 pėdų pločio įplaukimui vartai, o toliau erdvus vandens baseinas, kur laivai apsaugoti nuo jūrų bangų. Rusija buvo parandavojus prieplauką 25-iem metam nuo Chinijos.

Rusija statė tvirtumas, bet cariški generolai nesirūpino jas greitai baigti. Kada karas prasidėjo, tai Port-Arturas buvo neprirengtas. Jeigu jis vėliau virto japonams skaudžiu kaulu gerklėj, tai dėka tik generolui R. J. Kondratenko, kuris parodė stebėtinus gabumus apvienijime žmonių ir paruošime Port-Arturo apsigynimui.

Pirmoji Japonijos armija vystė puolimą linkui Feng-cheng — Liaojano (Liaoyang), mažai sutikdama rusų pasipriešinimo. Gegužės 5 d. japonai iškėlė 2-rą generolo Oku armiją prie Bitzuvo ir su 40,000 jėgomis pasuko linkui Chinchou siaurumos. Chinchou miestas yra apie 3 amerikoniškų mylių sausžemio kakle, už kurio platesnėj erdvėj stovi Port-Arturas ir prieplauka Dalnyji.

Apgynimui šios strateginės pozicijos caro generolas vokietys Fokas pasiuntė tik vieną pulką — 3,800 karei-

(Tąsa 5-me pusl.)

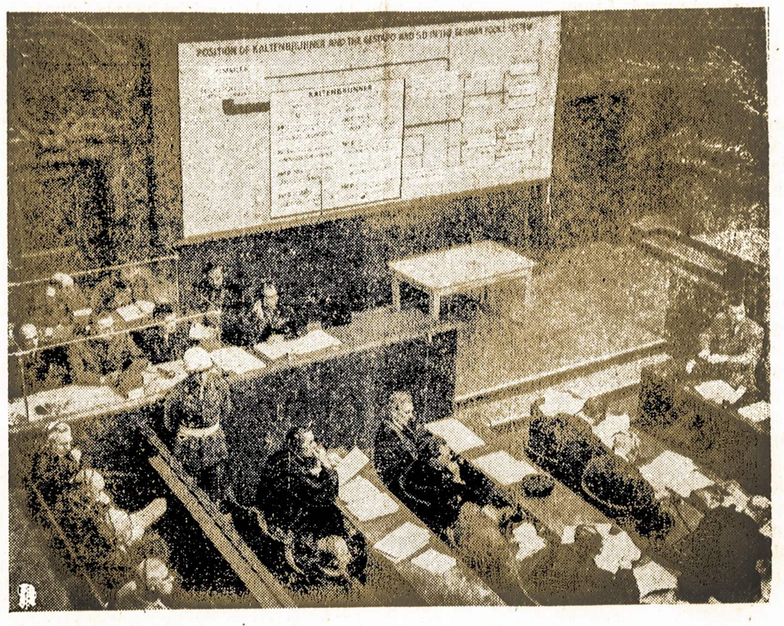

Milžiniškas braižinys ant sienos Nurembergo teisme akimirkoj parodo, kas kuomi buvo nacių policijos grandinyje. Čia sužymėta "aukštenybės" pradedant Himmler'iu, baigiant žvėriškai paskilbusiò Gestapo viršylomis.

KAS JIE TOKIE BUVO ARBA YRA?

Trumpos biografinės žinelės apie tūlus paskilbusius asmenis, kurių vardai kartais minimi įvairiuose rašiniuose.
Parankiojo J. BARKUS

Aquinas, St. Thomas — lietuvių vadinamas Tamas arba Tamošius Akvinietis —(gimė 1225, mirė 1274 m.), vadinamas moralinės filosofijos tėvu. Jisai gimė pietinėje Italijoje turtingo žemvaldžio šeimoje. 1243 m. jisai įstojo Dominikonų vienuolynan ir ryžosi studijuot teologiją (apie dievą ir jo "galybę"). Nuo to laiko visas jo amžius praėjo kelionėse į įvairius religinius suvažiavimus ir diskusijose visokių dievybę liečiančių klausimų. 1263 m. Aquinas aplankė net Londoną. Jisai parašė daug teologinių ir filosofinių raštų, kurių svarbiausiuoju laikomas vadinamasis "Summa Theologica." 1323 m. jisai buvo kanonizuotas, t. y., popiežiaus pripažintas katalikišku šventuoju.

Arago, Dominique Francois Jean (1786-1853), francūzas mokslininkas, astronomas ir filosofinis gamtininkas. Jisai labai paskilbo savo tyrinėjimais elektros ir magnetizmo srityse. Jisai taipgi daug darbavosi tyrinėdamas gamtinius šviesos reiškinių įstatymus ir žymiai prisidėjo pastumėjimui pirmyn viso mokslinio supratimo apie šviesą.

Aristeides (arba Aristides), graikas rašytojas, gyvenęs antrąjam šimtmetyje pirm Kristaus. Jisai pirmutinis pradėjo rašyt trumpas ir ilgesnes apysakas prozoje. Iki tam laikui abelnai visokios apysakos buvo dainuojamos — deklamuojamos ir rašomos eilėmis. Jo parašytosios (Milesiečių Pasakos" iki šiol skaitomos tarp žymiausiųjų proza parašytų kūrinių.

Aristippus (435-356 m. pirm Kristaus), gimęs Cyrene mieste, Afrikoje, bet dar jaunas patapo Sokrato mokiniu ir apsigyveno Atenuose, Graikijoj. Jisai įsteigė vadinamąją cyrenajiškąją filosofiją, kuri skelbė, jog jausminis pasitenkimas yra vienatinė galima pasiekt laimė.

Aristophanes (444-385 m. pirm. Kr.), graikas rašytojas ir poetas. Skaitomas vienu žymiausiųjų Atenuose gyvenusių sceniškų veikalų rašytojų ir didžiausiuoju graikų komišku poetu. Padavimai skelbia, kad jisai buvęs parašęs net 54 scenai veikalus, bet mūsų laikus pasiekė tiktai vienuolika jo kūrinių. Jo veikalai pasižymi aštriai dilginančia satyra ir begailestingai kritikuoja jojo laikų žmones ir visuomenines įstaigas.

Aristotle (Aristotelis) (384-322 m. pirm. Kr.), žymiausysis graikų filosofas. Jisai buvo filosofo Plato mokinys, bet pastarajam numirus pasišalino iš Atenų. Paskui jam teko būt Aleksandro Didžiojo mokytojum. Vėliau, sugrįžęs į Atenus, Aristotelis įkūrė vadinamąjį Lyceumą ir įsteigė peripatetiškosios filosofijos mokyklą. Ši filosofija daug pagelbėjo padrąsint ir stumt pirmyn visokius mokslinius protavimus. Tarp svarbiausiųjų jo kūrinių priskaitomi raštai apie logiką, apie etiką, apie retoriką, apie poeziją, apie politiką, apie fiziką ir apie metafiziką. Devyniolktojo šimtmečio pabaigoj tapo surastas ilgai laikytas žuvusiu vienas žymiausiųjų Aristotelio kūrinių, pavadintas "Atenų Konstitucija."

BUDELIŠKA VĖŽIO LIGOS GILTINĖ AMERIKOJE

Jungtinėse Valstijose šiuo laiku serga vėžio liga apie 17 milionų žmonių, kaip raportavo dr. Frank E. Adair, pirmininkas Amerikonų Draugijos prieš vėžį. Nuo karo pradžios su Japonija iki galutinos pergalės vėžys pasmaugė bent dvigubai tiek civilių amerikiečių, kiek žuvo mūsų kareivių visuose frontuose, sako jis.

Vėžio liga yra antroji iš eilės amerikiečių marintoja. Pirmoj mirtingumo vietoj stovi širdies ligos. Tačiau vėžys yra kur kas skaudesnis.

Jeigu visi dabar vėžiu sergantieji rimtai gydytųsi, tai kokie 5 milionai jų dar galėtų būt išgelbėti nuo mirties, sako dr. Adair. O sekmingiausias kol kas gydymas yra X-spinduliais, radiju ir išpjovimais.

Vaistas nuo Džiovos --Streptomycin

Neseniai išrastas **streptomycin**, penicillino giminė, galės būti gyduolė nuo džiovos. Juom buvo apstabdyta džiova žiurkėse ir kai kuriuose kituose gyvuliukuose. Streptomycinas dalinai apstabdo džiovos kerėjimą ir žmonėse. Šiuo vaistu taip pat pagydyta 60 nuošimčių šiltinių ligonių, kuriem jis buvo duodamas.

MALKOS RAKIETINIAMS LĖKTUVAMS

Talkininkai sučiupo vokiečių receptą tokiam rakietinio (švirkščiamojo) lėktuvo inžinui, kuris malkomis kurenamas. Bet manoma, jog medis pirma turi būti gana susmulkintas.

Drabužiai iš Šunų "Vilnų"

"Šukuot šunis" yra paniekinimo posakis pas lietuvius. Bet amerikonė W. Buckley, Huntingtono, L. I., pilietė, renka šunų plaukus, verpia juos į siūlus ir gamina audeklus. Iš šuninių "vilnų" pasiūtas sukneles jinai praeitą savaitę išstatė net parodon Biltmore viešbutyje New Yorke, laike civilių inžinierių moterų pokilio.

Jinai pardavinėja nedažytą šunų plaukų materiją po $8 jardui, o dažytą kiek brangiau. Sako, prie šunų plaukų reikia primaišyt 5 nuošimčius šilko arba bovelnos (medvilnės), kad plaukai geriau laikytųsi siūluose; tada šuninis vilnonas išeinąs gana stiprus.

Buckley'ienė pastebi, kad šunų vilnos nėra kerpamos; tai suprantama, jos nuglostomos bei nušukuojamos. Tinkamiausias tam laikas, turbūt, pavasaris, kada ir šunes šeriasi, mainydami žieminius savo kailinius į vasarinius.

JAU PADIRBAMAS SVARBUSIS VITAMINAS A

Vitaminas A pardavimui iki šiol buvo gaminamas iš žuvų kepenų aliejaus, nors Massachusetts Technologijos Instituto profesorius Nicholas A. Milas su bendradarbiais pirm 3-jeto metų išrado, kaip šį svarbų vitaminą dirbtiniai pagamint iš pigių medžiagų. Karo laiku tas išradimas nebuvo skelbiamas, kaipo karinė slaptybė.

Vitaminas A labiausiai reikalingas augantiems kūdikiams. Jo reikia ir suaugusiems, ypač akių sveikatai. Gyvuliams padaryti tyrimai rodo, kad gausus šio vitamino naudojimas ilgina amžių.

Vitamino A yra svieste, smetonoje, žaliose morkose, tomeitėse ir įvairiuose žaliuose vaisiuose bei daržovėse. Virimas žymiai mažina jo kiekį.

TAIP BUVO...

ANTANAS BERIOZOVAS.

(Pabaiga)

Eilė sujudėjo. Iš lėto, lyg automatai, žmonės vilkosi švarkus, sukneles, kelnes. Tyliai, it nebyliai. Liuda matė, kaip tėvukas numetė žemėn švarką, kaip drebėjo neklusni koja šitoj naminės drobės apatinėj kelnėj.

— A a a a . . . — staiga pamišęs moters balsas suspigo nakty.

Liuda matė, kaip kažkokia vienmarškinė moteris nutvėrė rankomis vaiką ir spiegdama glaudė prie savo krūtinės. Jos balsas klaikiu aidu nuslinko mišku. Tą moterį Liuda pažino. Jos vyras buvo batsiuviu miestelyje.

Išrikiuotų žmonių eilė susiūbavo. Pasigirdo verksmai, vaiko klyksmas, net keiksmai. Aiškus, truputį virpąs balsas skyrėsi nuo kitų:

— Draugai, mes mirštame, tačiau už mus atkeršys . . .

Kažkaip visiškai nesiderindami prie aplinkos, tačiau nepaprastai įspūdingai skambėjo žodžiai.

O mėnuo ramiai plaukė žvaigždėmis nutaškytame danguje. Ir medžiai susiglaudę sapnavo savo sapnus.

— Trrrrrrrrr . . . — staiga sausai sutarškėjo kažkur iš tamsos kulkosvaidis.

Liuda spėjo pamatyti, kaip tėvukas skėstelėjo rankomis, jo galva užlinko atgal, jis lyg maišas susmuko duobėn.

— Trrrrrrr . . . — traškėjo kulkosvaidis. Tačiau Liuda jau nieko nebegirdėjo. Jai išnyko ir laikas, ir erdvė. Lyg sapnuodama matė besikraipančius žmones, matė, kaip kažkoks vaikas pašoko ir ėmė bėgti, bet suklupo ir suspiegęs nuvirto į krūmus, matė kaip šliaužiojo, virpėjo sužeistieji. Matė viską. Matė, kaip paskui, kada nutilo kulkosvaidžio tratėjimas, vyrai su šautuvais vaikščiojo pagal duobes, kažką rankiojo, kažką darė.

O paskui tapo tylu, tylu . . .

Pro tamsius, sodrius krūmus, pro kadugius ir tolimų pušų viršūnes vos vos pradėjo palšėti dangaus kraštas. Mėnuo nusviro. Už aukštos eglės, šešėliai nurimusiais ir vos judančiais liežuviais tysojo ištuštėjusioj aikštelėj.

Liuda palengva pradėjo atsigauti. Ji matė, kaip, surinkę drabužius ir daiktus, pribaigę dar judančius žmones, ginkluoti vyrai nuėjo plentu. Tik pora paliko prie duobės.

— Paryčiui ateis užkasti, — kalbėjo nueinantieji pasilikusiems. — Jei bus daugu ar šalta, gerkit degtinę, jos paliekam daug.

Liudai palengva pradėjo sugrįžti sąmonė. Suspaudė rankomis galvą, sudejavo. Pajuto šaltį. Kalendama dantimis glaudėsi prie pušies. "Nebėr tėveliuko, baigta"... — šnabždėjo. Gausios ašaros pabiro skruostais. Verkė gailiai, graudžiai ir jautė, kad iš lėto rimsta, kad kančia tampa lengvesnė. Ilgai verkė. Pasikukčiodama, galvą atrėmusi į pušį, rankas laužydama.

Nurimo. Pasipurtė, susigūžė nuo šalčio. Galvojo, kas veikti. "Dar kartą pamatyti tėvelį. Tik kartą?"...—dūzgė mintis. Neilgai galvojo. Nubraukė ranka ašaras ir ryžtingai atsigulė ant žemės.

Atsargiai šliaužiama šlapia, šalta žole, palengva artinosi prie duobių. Buvo labai šalta. Rūbai visai sumirko nuo rasos. Tačiau šliaužė vis į priekį, vis pirmyn. Nejautė jokios baimės, tik nenorėjo, kad kas sutrukdytų.

Sargybiniai ramiai snūduriavo atsirėmę į pušis. Jiems mažai rūpėjo lavonai.

Kada Liuda prišliaužė prie paskutinio krūmo, jos ranka užčiuopė kastuvą. Paprastą, molėtą kastuvą. Liuda ilgai į jį žiūrėjo. Įvairios mintys gimė galvoje. Juk juo iškasė tėveliui duobę... Nutvėrė kastuvą ir, tvirtai suspaudusi rankoje, nuvilko kartu.

Iki duobės liko apie dešimt žingsnių, — nedidelė, bet tuščia aikštelė. Liuda šliaužė pirmyn. Ji gerai atsiminė, kur nuvirto jos tėvas.

Buvo dar tamsu, tačiau suversti lavonai ryškiai balavo ant rusvai pilko smėlio, lyg skiautės sudraskyto audeklo. Veidų nebuvo dar aiškiai matyti, bet kojos, apatiniai drabužiai ir rankos kyšojo tai šen, tai ten.

Liudą vis šliaužė. Pirmyn, vis pirmyn. Akis įsmeigusi į vieną vietą, viena mintimi nešina — dar kartą pamatyti tėvuką.

Štai ir duobė. Liuda krūptelėjo ir sustojo. Ant duobės krašto, pusiau užžertos žemėm, styrojo kažkieno kojos. Galvos nebuvo matyti — ji lindėjo kažkur duobėje. Lavonai, vienas kitą dengdami, netvarkingai, įvairiose pozose, gulėjo duobėje, šalia duobės. Vyrai, moterys, vaikai. Liuda ilgai ieškojo savo tėvuko. Žarstė žemes, mėgino nuversti viršutinius lavonus, bet darbas nevyko. Jai buvo baugu paliesti tas sustingusias, rasotas ir lyg gleivėtas rankas ar kojas. Baugu.

Ji matė ant šono gulintį susirietusį laikrodininką Fridmaną, matė visai nuogą, susmaigyta krūtine seną Feigalienę ir daug kitų. Tik tėvuko nematė. Liudai darėsi vis baugiau ir baugiau toje lavonų karalystėje. Užėjo noras kuo greičiau iš čia išsinešdinti.

Pradėjo jau aušti. Murzina aušros šviesa skverbėsi pro kadugius, krūmokšnius ir nepasiekdama žemės tirpo šešėlių rezginy. Rūkas plakėsi pagal pušų liemenis, sklisdamas tarp krūmų. Duobė, lyg nešvarus lopas, klaikiai vaipėsi tuščioje aikštelėje. Kažkur jau sučiulbo pirmas paukštukas, o kaimuose pragydo gaidžiai.

Liuda, pasiremdama kastuvu, atsistojo ir skubiai nuėjo per aikštelę.

—A a . . . — siaubo ir nuostabos riksmas pasigirdo užpakalyje Liudos.

Atsigręžė ir tuojau atsiminė sargybinį, tačiau jau buvo vėlu. Liuda pamatė už penkių žingsnių prie pušies prisiglaudusį žmogų.

— Pranai, kažkokia žydelka atgijo, — nerimstančiu balsu šūktelėjo sargybinis ir trakštelėjo šautuvo užraktu.

"Mirtis" — aiškiai suprato Liuda. Suprato, kad tuojau ir ji gulės šalia duobės. Kaip tėvelis, kaip Fridmanas, kaip senė Feigalienė.

Nebijojo. Nė kiek. Tik pyktis, baisus pyktis sukrėtė Liudą. Visas skausmas, visas pergyventas siaubas susiliejo į vieną aštrų, dygų nerimą, kuris kerštingu veiksmu norėjo išsiveržti laukan.

Liudos ranka stipriai suspaudė kastuvą. Akimirką ramiai žiūrėjo sargybiniui į akis. Baisi buvo: susivėlusi, sušlapusi, sudraskytais rūbais, degančiomis akimis. It fūrija.

Sargybinis nespėjo kilstelėti šautuvą. Liuda, kaip pasiutusi, metėsi ant jo su kastuvu. Sunkus, aplipęs moliu kastuvas švystelėjo ore ir žnektelėjo sargybiniui galvon.

— Ach! — sugargaliavo vyras ir nuvirto į krūmą.

— S t o o k . . . — pasigirdo antro sargybinio balsas ir sunkūs žingsniai.

Liuda nelaukė ir nebesižvalgė. Kerštas pasibaigė staigia baime ir noru gyventi. I n s t i n k t y v i a i, negalvodama, vejama kažkokios jėgos, Liuda numetė kastuvą ir smuko į krūmus.

— Trach . . . Bznn . . . — pykštelėjo šūvis.

Liuda bėgo. Pro kadugius, pušis, egles. Šokinėdama per kelmus, klupdama, draskydama į susipynusias šakas veidą ir rankas.

— Trach . . . Trach . . . Kažkas lyg botagu sukirto Liudai per petį ir ji pajuto, kad rankos nebevaldo.

— Bznn . . . Bznn . . .

Šūviai tankėjo. Bundantis ryto aušroj miškas prisipildė neįprasto triukšmo.

Bznn . . .

Liuda pargriuvo. Neskaudėjo niekas, tik buvo nuostabiai silpna ir norėjosi gerti. Galva palengva pradėjo svaigti. Iš pailsusios, sunkiai alsuojančios krūtinės sunkėsi kraujas. Norėjosi miego, miego, miego . . .

— Tai duobės užkasti tur būt ateina, — spėjo dar pagalvoti Liuda, išgirdusi vis artėjančius žingsnius.

Paskui tapo tamsu. Gerdenių šeimos nebeliko.

Į Darbo Talką

Nuostabus dalykas tos gyslotos rankos
Valdančios lėktuvą, traktorių ir tanką!
Dar jos nuostabesnės, kai jų būrių būriai,
Kai atstato kraštą, naują miestą kuria!

Per griūvėsių laužą, sunaikintą karo
Nauji darbininkai spartų darbą varo.
Dirba išsiryžę, kiek tik jėgos neša,
Prakaitas upeliais sunkiasi ir laša.

Prakaitu palaisčius, naują dirvą žalią,
Dygsta jauna sėja, sodrus javas želia.
Auga nauji miestai, bokštai dangų remia!
Iš ligos slogučio gija, kelias žemė!

Aldona Kazanavičienė.

Los Angeles, Cal.

Lietuvės Atliko Daug Gražaus Darbo

Los Angeles Lietuvių Moterų Apšvietos Kliubo susirinkimas atsibuvo sausio 3 d., pas draugę V. West. Narių atsilankė skaitlingai, taipgi prisirašė keturios naujos narės, kas rodo, kad naujus metus pradedame padidindami mūsų kliubo šeimą. Minėtas tris nares prirašė U. Deivienė ir vieną A. Levanienė. Kurios dar negavom nei po vieną, sukruskim. Atminkime, kad mes dabar turime vajų naujų narių gavimui, atrodo, kad pradžia nebloga, tad dirbkime ir toliau taip sekmingai.

Iš raportų pasirodė, kad apvaikščiojimui kovo 8-tos darbas varomas pirmyn, rengiama skanūs pietūs su puikia programa ir dar tikimasi tolimos viešnios. Tas viskas atsibus kovo 10-tą d., International Institute, 435 So. Boyle Ave.

Draugė S. Sliesoriūnienė paaukavo 19 paveikslų, kuriuos jos nabašninkas sūnelis padirbo. Minėtus paveikslus paaukavo su ta išlyga, kad būtų parduoti po $1 ir pelnas eitų dėl Lietuvos vaikučių. O jau draugė A. Levanienė juos išpardavė. Mūsų kliubas taria nuoširdų ačiu drg. Sliesoriūnienei už tokią gausią auką, o draugei Levanienei už pasidarbavimą. Jai sunkiai teko padirbėti, bet darbą atliko gerai.

Po susirinkimo draugė V. West apkrovė stalą visokiais skanėsiais ir pakvietė visas nares pasistiprinti. Besivaišindamos pradėjom teirautis, kad turbūt kas nepaprasto, kad tokius puikius pietus draugė surengė. Paaiškėjo, kad tai draugų Westų sukaktis pusmečio vedybinio gyvenimo. O kad tas turi būti dar žymiau atžymėta, tai turime sumest kiek katra išgalime dėl Lietuvos vaikučių. Su ta nuomone sutiko ir draugė West. Štai pasekmės ir kas kiek aukavo:

Po $1: H. Pangonienė, M. Bush, M. Levis, A. Bernat, Peter Krikščius, V. West.

Okvidienė 89c.

Po 50c: A. Levanienė, J. Hepworth, P. Lillis, U. Deivienė, Leveskienė, N. Petrulienė, A. Radienė.

Griškonienė 25c.

Viso $11.64. Puiku, kad mūsų draugės nepamiršta Lietuvos liaudies, nesvarbu, kokiuose susirinkimuose būna.

Mūsų kliubo susirinkimas perkeltas vėl į svetainę. Sekamas susirinkimas atsibus 7-tą vasario, 12-tą valandą dieną, 246 S. Hill St. Visos draugės malonėkite įsitėmyti, ateikite pačios ir naujų narių atsiveskite.

Kiek ir Kam Išaukavom Per Pereitus Metus

Vien tik nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms, kaip tai: dėl medikamentų, pieno ir vaikučiams dėl drabužėlių $670.68. Nekurie pinigai buvo priduoti per RWR vietinį skyrių, bet didžiuma buvo pasiųsta per lietuvių skyrių, Brooklyn, N. Y. Be to, aukavom sekamai: Raudonaj. Kryžiui $50, Vilniai $25, pasveikinome Antrą Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą su $10, pasveikinome Sovietų Revoliucijos sukakties mitingą su $10. Chorui $5, auka Ispanijos kovotojams $5. Viso išaukavome $775.68. Tai nemaža suma pinigų iš tokio mažo kliubo, o dar toli gražu ta skaitlinė nėra smulkmeniška; daug kartų buvo, kad tik surinkom ir tuojau pasiuntėme, nes nesinorėjo laukti susirinkimo. Dabar negalėjau paimti visų smulkmenų iš finansų raštininkės.

Mūsų kliubas nėra labai skaitlingas, bet veiklus. Mes rengiame parengimus, mezgame, drapanas renkame ir einame pagelbėti sutaisyti. Žodžių sakant, dirbame, kiek galime dėl Lietuvos liaudies. Jie dėl demokratijos kraują liejo ir gyvastis dėjo, tai dabar mes turime juos remti kiek galėdamos.

Kliubo Korespondentė.

"Justice"

Back in Hyattsville, Maryland, postman George Franklin recalls how murdered U. S. airman Woody Warren was eager for news of his admission to the University. March of Time's "Justice Comes to Germany" shows on-the-spot scenes from the trial of Warren's assassin in Germany. Consensus in the home town is: "The Nazi's death won't bring back Woody Warren but — justice *has* been done!"

William Chard, anglas prekinio laivo tarnautojas, teisme atleistas nuo bausmės už slaptai įgabenimą į Jungtines Valstijas kariškio žmonos. Jis išsiteisino, kad jis tai padaręs, norėdamas tiems žmonėms pagelbėti, ne šmugeliauti.

Hartford, Conn.

Masinis Mitinga ssu Dainų Programa

Masinis mitingas paminėjimui didžiojo Sovietų Sąjungos vado, Lenino, mirties sukaktuvių įvyks trečiadienį, sausio 30 d., Amerikos Rusų Tautiškame name, 166 Village St., (tuojau už State Teatro). Pradžia 8:15 val. vakaro. Dainų programą pildys Hartfordo Žydų Liaudies Choras ir Lietuvių Laisvės Choras. Lietuvių Chorą dabar mokina nauja mokytoja Wilma Hollis ir tai bus pirmas kartas pasirodyti su nauja mokytoja.

Kalbės Roy Leib, veikiantysis apskričio Komunistų Partijos sekretorius, ką tik sugrįžęs iš Vokietijos, užbaigęs karo tarnystę Amerikos armijoj. Karo fronte išbuvo su virš metus laiko. Vyriausiu kalbėtoju bus Mac Weiss, naciónalis apšvietos direktorius Komunistų Partijos.

Leninas buvo vadas tos didžiosios Rusijos revoliucijos, kurios pasekmėje buvo įkurta dabartinė didžioji Sovietų Sajunga, į kurią ir Tarybų Lietuva įstojo 1940 metais. Leninas prakilnus ir sugabus Karolio Markso mokslo išdėstytojas. Leninas mirė, bet jo paliktas mokslas niekados nemirs. Ir šiandien tas, ką Leninas mokino, įsikūnija tarp milijonų žmonių po visą pasaulį.

Lietuviai prašomi atsilankyti į tą mitingą ir išgirsti svarbių prakalbų ir gražios programos.

Korespondentas.

JUSTIN M.
BUYAUSKAS
MATTHEW A.
BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktoriai
Patogus laidotuvių namas su dviem koplyčiom ir grabų parodos kambariu
426 Lafayette Street
NEWARK, N. J.
TEL. MARKET 2-5172

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius.

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8842

Telef. HUmboldt 2-7964
J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Ave. Newark, N. J.
VALANDOS: 2—4, 6—8 Sekmadieniais nėra valandų.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS VIETA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Patogiai ir gražiai įruoštas atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5048
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius
★
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
★
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.
Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreiptis
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

KODĖL RUSIJA PRALAIMĖJO 1904-1905 METŲ KARĄ PRIEŠ JAPONIJĄ?

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

vių ir oficierių su 65 kanuolėmis, o patsai giliau sėdėjo su trimis pulkais (14,000 kareivių. Japonus palaikė ir jų karo laivai iš jūrų. Mūšis buvo baisiai žiaurus, ne vien sausžemyj, bet ir jūrų užlajoj. Prieš rusus buvo dešimts kartu tiek japonų. Japonai laimėjo ir Port-Arturą uždarė; atkirto jo susisiekimus sausžemiu su Rusijos armijomis. Prasidėjo apgulimas. Tam tikslui japonai suorganizavo 3-čią armiją vadovystėj generolo Nogi.

Liaojano Tvirtuma ir Japonų Bėdos

Po Chinchou mūšio japonai iškėlė ir 4-tą generolo Nodzu armiją ties Takushan prieplauka. Jos smūgius nutaikė per Siuyen linkui tvirtumos Liaojano. Trys japonų armijos—1-ma, 2-ra ir 4-ta veržėsi linkui Liaojano. Rusija ir ten traukė savo jėgas.

Antroj dalyj rugpjūčio 1904 m. į Liaojano poziciją Rusija jau spėjo sutraukti 160,000 kareivių su 600 kanuolių. Japonija sutraukė 125,000 kareivių ir turėjo 500 kanuolių. Pirmų kartu Rusijos armija buvo ir skaitlingesnė ir stipriau ginkluota. Visi laukė, kad generolas A. Kuropatkinas, kuris užėmė vietą gen. Aleksiejevo, jau duos "japonams pirtį." Kuropatkinas aiškino, kad jis tam tik ir traukėsi, kad sutelkti skaitlingesnes jėgas ir tada užgulti ant japonų.

Rugpjūčio 17 d. japonai pradėjo mūšį, kuris baigėsi tik su pabaiga mėnesio. Japonams mūšis nesisekė. Diena po dienos jie kentėjo baisius nuostolius ir buvo atmušti. Daugelyj punktų rusai perėjo į kontr-atakas ir kirto smūgius. Japonų armija jau buvo apie 150 mylių nuo jūros, jai atvežami laivais padrūtinimai, amunicija ir maistas negalėjo ją greitai pasiekti. Vietomis japonams pritrūko amunicijos. Jie akmenis metė į rusų apkasus. Tą pastebėję, rusų žemesnieji komandieriai ir generolas N. P. Linevičius, komandierius 1-mos rusų armijos, prašė generolo Kuropatkino, kad jis pradėtų puolimą visu frontu ant japonų. Bet gen. Kuropatkinas laikė pas save didelius rezervus, taip kad prieš 125,000 japonų mūšyj buvo rusų tik 117,000, o apie 45,000 stovėjo prie Kuropatkino.

"Jeigu tuo laiku rusai būtų nors su vienu ar dviem pulkais užpuolę japonus,—vėliau rašė vokiečių oficierius, kuris buvo su japonais, — tai prie Liaojano jie būtų laimėję pilną pergalę."

Anglų oficierius, buvęs su japonais, rašė: "Laike viso to karo niekados rusai nebuvo taip arti pergalės, kaip prie Liaojano." Japonų vyriausias komandierius maršalas Ojama, netekęs virš 24,000 kareivių, jau buvo įsakęs savo armijoms pasitraukti nuo Liaojano. Bet generolas Kuropatkinas **dviem** valandom jį "pralenkė" — jis įsakė rusų armijoms pasitraukti iš Liaojano tvirtumos. Taip jis išgelbėjo japonus iš bėdos. Liaojano mūšis Rusijai atsiėjo 17,000 žmonių, o japonams, kaip matome, daugiau.

Susitiko ant Upės Sache

Japonai, nukentėję tokius nuostolius prie Liaojano ir netikėtai gavę pergalę, negalėjo pakenkti rusų pasitraukimui. Rusijos armija pasitraukė tik 10 ar 15 mylių į šiaurę nuo Liaojano ir sustojo. Čia jau generolas Kuropatkinas apsižiūrėjo, kad jis paleido "karvelį iš klėtkos."

Jis gavo daugiau padrūtinimų. Rusų armija pasiekė 210,000 vyrų ir nusprendė pereiti į užpuolimą—išmesti japonus iš Liaojano, jeigu seksis, atidaryti kelią į Port-Arturą ir išvyti priešus iš Mandžurijos.

Spalių 5 d. rusų armija perėjo į užpuolimą, veržiantis į pietus. Japonai, pasidrąsinę laimėjimu prie Liaojano, taipgi gavę padrūtinimų, jau veržėsi į šiaurę. Ant Šache upės abi armijos susitiko, kur ilgai ėjo mūšiai. Pradžioj užpuolimus darė rusai, vėliau japonai. Japonai pastebėjo, kad gener. Kuropatkinas ir jo vokiški generolai Štakelbergas, Kaulbarsas, Gengrosas, Rennenkampfas, Krauze, Beimelburgas, Meidenforfas ir kiti neturi pasitikėjimo ir nevykusiai veikia. Mūšis baigėsi abiejų armijų dideliais nuostoliais. Rusai pradėjo ruoštis /Mukdeno apgynimui, o japonai dėjo pastangas paimti Port-Arturą.

(Daugiau bus kitame Įvairumų numeryje.)

Paryžius.—Francijos prezidentas Gouin tikisi greit sudaryt ministerių kabinetą.

Jūrininkų Majoras

L. SOBOLEVAS

Sunkiųjų rudens mūšių prie Perekopo metu nedideliam raudonarmiečių daliniui teko įsijungti į kaimynų jūros pėstininkų dalinį. Šito jungtinio dalinio vadas buvo jau nebejaunas majoras, kranto gynybos artileristas. Raudonlaivyniečiai maloniniai vadino jį "jūrininkų majoru." Jis iš karto patraukė juos drąsa, ramumu, linksma nuotaika ir atkaklia, pergalės siekiančia valia.

"Jūrininkų majoras" puolimo metu paprastai apgręždavo savo kepurę auksine emblema į užpakalį, aiškindamas:

—Du uždaviniai. Pirmasis — fašistų snaiperiai nematys emblemos, atseit netaikys tiesiog į mane. Antrasis — mano dalinys yra užpakaly manęs, nes į ataką aš einu pirmas. Taigi, jis ramus — emblema šviečia ir rodo: štai, vadas čia, priešaky... Vadinasi, viskas tvarkoje...

Ir jis rimtai pridurdavo:

—Jei pasitaiko trauktis, vadas privalo kepurę įprasta tvarka dėvėti. Kariai atsigręžia, ir iš emblemos sprendžia: viskas tvarkoje, vadas paskutinis traukiasi...

Tačiau kartą teko "jūrininkų majorui" nesilaikyti šitos savo taisyklės.

Jungtinis dalinys pateko į apsupimą. Priešų žiedas siaurėjo, spausdamas jį prie kranto. Naktį raudonarmiečiai ir jūrininkai užėmė paskutinius įsitvirtinimus jau prie pat jūros, nustatė gynybą ir nutarė laikytis ligi galui.

Prie kurios kranto vietos išėjo dalinys po ilgų, kelias dienas trukusių, atsitraukimo mūšių — buvo sunku spręsti. Žemėlapyje tebuvo matyti painūs įlankėlių, užutekių, ežerėlių ir limanų mezginiai, o vietoje —vienodi meldynai, krūmokšniai ir vanduo. Viena tik buvo aišku: iš pryšakio ir iš šonų artėjo priešas, užpakalyje buvo jūra. Trauktis nebebuvo kur.

Galas buvo laukiamas rytojaus rytą, kai vokiečiai sutraukė jėgas sunaikinti "juodiesiems velniams," pagaliau pakliuvusiems į maišą. Tuo tarpu viskas buvo ramu, šaudymas nutilo. Naktyje šureno vėjas, švietė mėnulis. Juodoji jūra pro meldus ir krūmokšnius žvilgėjo plačiu ir laisvu, tačiau daliniui nepanaudojamu keliu į Sevastopolį.

Beribė toluma traukė į save žvilgsnius, ir kariai tylėdami žiūrėjo į jūrą. Tačiau, kai raudonarmiečiai su karteliu ir apmaudu nusigręždavo nuo jos, pasipiktindami kliūtimi, užbaigiančia mūšius ir gyvenimą, jūreiviai — atsisveikindami su jūra, žiūrėjo į ją su ilgesiu ir viltimi, vis dar tikėdami, kad ji neišduoda ir išgelbės.

Tačiau mėnesienos nužertoje, sidabrinėje jūroje nebuvo nei laivo, nei valties.

"Jūrininkų majoras," apėjęs sargybą, atsigulė greta komisaro, tarp meldų ant ištiestos palapinės ir taip pat ėmė žiūrėti į Juodąją jūrą. Visas jo karišKas gyvenimas — nuo tos dienos, kai pilietinio karo metu, jis, dar jaunuolis, įstojęs savanoriu į jūrininkų dalinį, įsiveržė ta pačia sąsmauka į Krymą,—buvo surištas su jūra. Per dvidešimt metų jis kasdieną matė ją pro patrankos taikiklį, pro atstumą matuojančius prietaisus, paskui pro vado žiūronus arba pro gėles palangėse, kai šeimai pasisekdavo apsigyventi drauge su juo kurioje nors kranto baterijoje. Ir dabar mintis, kad jūrą jis mato paskutinį kartą—atrodė jam klaiki.

Komisaras, matyti, įspėjo jo jausmus, arba, gal būt, jam suspaudė širdį, bežiūrint į šią mėnesienos nušviestą erdvę viršum plačios jūros. Jis garsiai atsiduso ir pasakė:

—Taip, broleli... Puikus vanduo...

—Puikus, — atsakė majoras, ir jiedu vėl ilgam nutilo.

Daug ką norėjo jie pasakyti vienas antram tą naktį, kuri, abu puikiai suprato, buvo paskutinė jų gyvenimo naktis. Žodžiai patys iškildavo širdyje, nepaprasti ir ryškūs, panašūs į eilėraščius. Bet ištarti jų buvo negalima.

Juose buvo tik praeitis—ir nebuvo ateities. Juose buvo tolimi, širdžiai brangūs asmenys — ir nebuvo vietos tiems, kurie gulėjo greta, melduose ir tikėjo, kad tuodu žmonės tariasi apie tai, kaip išgelbėti dalinį. Jūra, nuostabi ir brangi, laisva savo platuma šaukė į gyvenimą, ir reikėjo rasti išeitį iš maišo. Bet išeities nebuvo — ir toks nepakeliamas gailestis pačiam sau spaudė širdį, kad negalima buvo balsu ištarti joje klajojančių žodžių, nes balsas tada galėtų suvirpėti ir akys sublizgėti.

Todėl abu kalbėjo ką kitą.

—O koks vėjas šiandien, —tarė komisaras. — Jūroje, tur būt, audra.

—Tur būt audra, — atsakė majoras.

Ir jie vėl nutilo. Paskui majoras pakėlė galvą ir pažiūrėjo į jūrą tokiu nelauktu ir gyvu susidomėjimu, kad komisaras nejučiomis pakilo ir sušnabždėjo, netikėdamas sušvitusiai vilčiai.

—Laivas, ar ką?

Majoras atsuko į jį veidą, ir komisaras pastebėjo mėnesienos nušviestose akyse pažįstamą, linksmą ir gudrią išraišką.

—Komisare, — pasakė majoras neišsenkamu guvumu, — tu tikrai galvoji, kad tai jūra?

—O kas, — tyrlaukiai?— įsižeidė komisaras. — Žinoma, jūra.

—Ak, tu jūros siela! — palingavo majoras galva.— Jūros nuo balos neatskyrei!... Jei prie jūros sėdėtum, tokios dabar bangos plaktųsi, būk tikras! Supratai?

—Nieko nesupratau, — nuoširdžiai prisipažino komisaras.

—Na, tai suprasi. Žibintuvas tavo dar sveikas?

Majoras išsitraukė iš po savęs palapinę ir užsiklojo drauge su komisaru galvas.

Kai kulkosvaidininkų būrio vadas priėjo su pranešimu, kad ugnies taškai paruošti mūšiui, jis pamatė ant smėlio keistą keturkojį gyvūną didžiule galva. Jis urzgė dviem balsais ir šureno popieriu. Paskui jis prapliupo juoktis aukštu užkrečiamu majoro juoku ir komisaro bosu, įtraukė kojas, ir majoras pašoko, slėpdamas į planšetą žemėlapį.

—Apsikasėt? — gyvai jis paklausė. — Na, ir gerai. Traukite atgal visus kulkosvaidžius prie vandens...

Po valandos dalinio kariai, atsargiai, stengdamiesi nepliuškinti vandens, sėlino vienas paskui kitą ligi krūtinės šaltame vandenyje, pakėlę viršum galvos automatus ir ginklus. Kulkosvaidžiai buvo nešami ant surištų šautuvų, o penki jų dar stovėjo krūmuose, apsaugodami atsitraukimą, ir šalia jų gulėjo komisaras.

Jūra, prie kurios vokiečiai prispaudė dalinį — pasirodė esanti sekli ir rami įlanka. Vėjas plevėsavo virš vandens jūreiviškų kepuraičių kaspinukus, bet įlanka bėgo tik trumpos ir nepavojingos vilnys. O tikroji Juodoji jūra griaudė ir ritosi greta, už žemo smėlėto užmario.

Ir nors tai buvo atsitraukimas, majoras šį kartą ėjo pirmas, apsukęs kepurę emblema į užpakalį. Emblema žvilgėjo mėnesienoje, rodydama daliniui kelią, ir "jūrininkų majoras," nuolatos grimzdamas ligi kaklo, eidamas nežinoma įlanka, koja ieškojo kelio į Sevastopolį, taip, kaip prieš dvidešimtį metų, kai praeidamas pro Sivašą pirmą kartą sužinojo, kad dar ne kiekvienas platus vanduo —yra jūra.

Išvertė **H. Korsakienė.**

Sekantis Parengimas

Sekantis didelis parengimas bus Laisvės Bazaras. Įvyks vasario-Feb. 22, 23 ir 24 dienomis, bus Grand Paradise Salėse, 318 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Dienraščio Laisvės bazaras yra dalykas prie, kurio gali prisidėti visos Amerikos lietuviai. Gali prisiųsti dovanų daiktais ir pinigais.

Esame veikėjams pasiuntę bazarui aukų rinkimo blankas. Tad prašome visų, kurie aplaikėte blankas, skubiai rinkti dovanas, pinigais, ir daiktais, ir tuojau pasiųsti, kad gautume į laiką.

Prašome visų dienraščio Laisvės patriotų, iš arti ir iš toliau, prisidėti su dovanėle bazarui, kada būsite dovanų rinkėjų paprašyti paaukoti. O kur nėra dovanų rinkėjų malonėkite patys prisiųsti savo dovaną.

Visi remkime petys į petį paramai savo dienraščio. Atsiminkite, kad mūsų dienraštis šiuom tarpu mažai gauna paramos aukomis. Tad turime rūpintis parengimais sukelti kiek stambesnės finansinės paramos.

Visą didžiojo New Yorko apylinkę kviečiame dalyvauti bazare. Kas vakarą bus graži programa, kas vakarą šokiai. Įžanga tik 35c, taksai įskaityta.

RENGĖJAI.

Persodinam Deimantus jums belaukiant.
Turime ekspertus taisymui laikrodžių ir laikrodėlių.

Mes turime įvairių rūšių laikrodėlių:
Bulova, Benrus, Gruen, Longines, Jules, Jurgensen.

ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-3173 ATDARA VAKARAIS

VILNIES
PERGALĖS METŲ
KALENDORIUS
1946

Kaina 35 centai
DIDELĖ 272 PUSLAPIŲ KNYGA

Daug Visokių Raštų ir Visokių Informacijų

Gaunamas Laisvės Adm.
427 Lorimer Street
Brooklyn 6, N. Y.

Palengvink kančias
STRĖNŲ GELOS

Maloniam palengvinimui bandyk šį švarų, lengvą, patikrintą būdą atliuosuoti paprastą strėnų gėlą. Tik užtrink vietą Johnson's BACK PLASTER'Į ant pat skaudamos vietos. Švelnūs jo vaistai palengva ŠILDO jum nugarą, lengvina skausmą ir sustiprėjimą. Šilta muilinio priedanga apsaugo nuo peršalimo—suveržia ir prilaiko—jautiesi puikiai! Pagamina Johnson & Johnson. Visose vaistinėse.

Johnson's BACK PLASTER

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

MOTERYS MERGINOS
Pilnam ar Daliai laiko
Kiaušinių Mušimas ar
kiti tos Rūšies Darbai
LENGVAS DARBAS—ALGOS PAKĖLIMAI
TITMAN EGG COMPANY
FIRST & WARREN STS., JERSEY CITY
MERCHANTS BUILDING
TELEFONUOKITE JOURNAL SQUARE 2-7380
DĖL NURODYMŲ AR INFORMACIJŲ
(24)

OPERATORĖS
Prie viena ir dviem adatom mašinų, taipgi merginos bendram darbui. 5 dienų savaitė, gera pradžiai alga. Prisideda bonai. Kreipkitės tarpe 9 A. M. ir 4 P. M.
Needlecraft, Inc.
164-166 RIVER ST.
PATERSON, N. J.
(25)

MERGINOS! MERGINOS!
Patyrimas nereikalingas
Lengvas Statymo darbas
NUOLATINIS DARBAS. GERA ALGA
TRIBORO ELECTRIC CORP.
110 WATERBURY ST.
(Kamp. Ten Eyck)
BROOKLYN.
(25)

MERGINOS—MOTERYS
PILNAM LAIKUI
44 Valandų Savaitė
Patyrimas Nereikalingas
Spartus Planas
Geri Uždarbiai
ARKELL
SAFETY BAG CO.
67 No. 11th Street, Brooklyn
(28)

MERGINOS—MOTERYS
BAY PARKWAY FLATBUSH
CONEY ISLAND
DARBAS ARTI NAMŲ!
Lengvas sustatymas. Nuo laiko ir nuo kavalkų mokestis.
Nuolatinis darbas. GERA ALGA
F. RUDOLPH
2233—59TH St. (arti Bay Parkway),
Brooklyn
BENSONHURST 6-1991
(23)

SKRYBĖLIŲ DABINTOJOS
PRIE MOTERIŠKŲ KEPURIŲ
Patyrusios
Be patyrimo
GERA ALGA
PEACOCK HAT CO.
135 GREENE ST., N. Y. C.
VISĄ DIENĄ
(23)

SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERATORĖS
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
NUOLATINIS DARBAS
VAKACIJOS SU ALGA.
VIENTIK DIENŲ DARBAS
KREIPKITĖS
DU-RAY MILLS, INC.
MICHELIN BLDG. 14.
MILLTOWN, N. J.
(64)

KNYGŲ APDIRBIMO
MERGINA
prie sulyginimo
Gera Alga
EAGER & HART
163 FRONT ST., NEW YORK, N. Y.
TELEFONAS BOWLING GREEN 9-2683
(25)

ABELNAI
IR
FILE RAŠTININKES
Nuolat, Pastovus Darbas
Puikiausia Proga
ALGA PAGAL SUTARTĮ
Kreipkitės
ACCIDENT & CASUALTY INSURANCE CO.
111 JOHN ST.
6-TOS LUBOS
NEW YORK CITY
(25)

VALYTOJOS, Ofisų Namų. Nuolat.
62c į valandą.
Kreipkitės tarp 4 ir 5 P.M.
INGE, 59 Pine St., New York City
(X)

LICENSES

Wholesale and Retail Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. RB 2189 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 55 Meserole Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

WALTER SPECK
55 Meserole Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 11253 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 98 Reid Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

BERTHA BROWN
98 Reid Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 5243 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 10 Bedford Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

RALPH HUTKOWITZ
The Park Wine & Liquor Store
10 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Drabužiai Lietuvos Žmonėms

Atvykdami į LLD konferenciją, įvykusią prieš porą savaičių, V. O. Žilinskai ir vėl atvyko su kraičiu drapanų ir čeverykų Lietuvos žmonėms. Tą patį padarė A. Giedrai iš White Plains. Jis irgi niekad neatvyksta tuščiomis, nors Brooklyno lietuvių pramogose ir susirinkimuose būna gana tankūs svečiai.

P. A. Bėčiai, greatneckiečiai, vėl atvežė drabužių ir čeverykų.

Albina Mikalaus, pati per tūlą laiką negalėjus atvykti dėl nesveikatos, per maspethiečius Tumelius atsiuntė 8 pundelius gatavu dėti į rutulius drabužių. Didžiuma, beje, buvo kavalkai vilnoniu naujų audeklų. Iš tų jinai buvo planavusi siūti naujus vaikams kostiumėlius, kokių jinai yra daugybę prisiuvusi.

Atvykdamos į Moterų Kliubo susirinkimą, Suzanna Kazokvtė su motina ir Ona Kvietkus atvežė drabužiu. Pundeliu tą vakarą matėsi daug. Veikiausia, buvo ir iš čionai neminėtu namu (neteko sužinoti, kas atnešė. Buvo ir meestiniu — tie skelbiami Moteru Skyriuje).

Antanas Tenis atnešė pundą drabužių ir batų.

Permažai Darbo

Nežiūrint būrelio žmonių gerų pastangų, visgi dovanų drabužiais ir čeverykais šiuo laikotarpiu iš Brooklyno ir iš kitur atėjo per mažai. Komiteto nariai ir jų gerieji talkininkai nusiskundė, kad per pastarąsias porą savaičių galėjo apsieiti be didžiųjų talkų. Dirbo tik po kelis ir spėjo darbą atlikti.

Dirbo Centre

Pastaruoju laiku sukrauta, užkalta labai daug čeverykų. Tame dirbo tik vyrai:

V. Čepulis, J. W. Tomsonas, P. Rainys po 3 vakarus (gal ir daugiau).

T. Lisajus 2 v.

G. Waresonas 1 v.

Lietuvoje, kaip rodo visi ateinantieji pranešimai iš visuomenininkų ir iš pačių žmonių, stoka drabužių ir avalynės dar be galo didelė. Tūkstančiai kaimų ir miestelių nušluoti, išdeginti. Pradėjus nuo nieko — be medžiagų drabužiams gaminti, be įrankių ne greit drabužį pagaminsi. Kiti gi žmonės dar vis tebegrįžta iš vokiečių belaisvės.

Paskubinkime, draugės ir draugai, talką rinkti drabužius ir avalynę Lietuvos žmonėms. Sudarykim greit ir gausų šį **11-tą Siuntinį**, kuris turės išeiti Lietuvon kada nors ne už ilgo. Jo išsiuntimo datą ne už ilgo išgirsime iš paties komiteto.

T-a.

Antanas Bimba Sveikina Iš Maskvos

Lillian Beltė (Kavaliauskaitė), Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto finansų sekretorė, Laisvės raštinės darbininkė, sausio 26-tos rytą gavo atvirlaiškį, išsiųstą iš Maskvos gruodžio 19-tą. Kitą atvirlaiškį gavo komiteto narė Anne Yakštienė, komiteto narė. Lilijos atvirėlėje rašo:

Mano geriausi linkėjimai ir pasveikinimas iš Maskvos jums, Marytei ir visam štabui. Grįžtu Lietuvon plačiau apmatyti visą šalį.

A. BIMBA.

Anės laiške sveikina visą LDS štabą.

★ ★ ★

Paprasto atvirlaiškio greitas pribuvimas rodo, jog paštas ir abelnai susisiekimas Tarybų Sąjungoje ne už ilgo sugrįš į normališkas vėžes, visi gausime iš Lietuvos laiškus greitai.

New Yorke Ant Pikietų Užsiųsta Policija

New Yorkas pirmu kartu po ilgų metų užsidėjo ant savęs juodą dėmę užleidimu raitos ir pėsčios policijos ant Western Union pikietų pereitą penktadienį.

Atakose, kurios, kaip sako unijos prezidentas Joseph P. Selly, buvo "gerai iš anksto suplanuotos," buvo areštuoti 11 pikietų. Pirmieji 6 pirmoje atakoje, 9 val. ryto; kiti 3 antroje atakoje, 11 valandą, o dar 2 jau po 8 vakare.

Pirmoje atakoje buvo išdaužytos stiklinės durys ir policistui nulaužtas pirštas.

Unija Įtarė Policiją Suokalbyje su Firma

Joseph P. Selly, unijos (ACA) prezidentas, kaltino miesto Policijos Departmentą pradėjus puolimą ant pikietų tikslu paruošti kompanijai dirvą teismo keliu gauti uždraudimą pikietuoti. Gauti galimybės įvežti skebus netrukdomai. Dabar reta žiurkė tedrįsta praslįsti pro darbininkų sąlydžias linijas.

Selly sakė, kad American Communications Association reikalaus ištirti kompanijos su policija bendrą ataką ant pikietų.

"Šis yra vienintėlis miestas Jungtinėse Valstijose, kur Policijos Departmentas veikia sargybiniu skebams ir streiklaužiams," pareiškė Selly .

Kiti Svarbūs Streiko Posūkiai

Nežiūrint atakų, per visą dieną pikietas ėjo su daina. Iš vietos teatrų atvyko žymūs autoriai, artistai - aktoriai, dai nininkai, desėtkai jų, tarpe tų Henry Billings, Lloyd Goff, Fred O'Neil, Michael Gordon, Robert Newman, Pat Reardon, David Pressman, Philip Evergood, David Burns, Howard Fast, Richard Huey, Philip Loeb, ir daugelis kitų iš virš desėtko ant Broadway vaidinamų veikalų.

Kitos Unijos Ateina Talkininkais

Kompanijai gavus į talkininkus policiją, unijos subruzdo skelbti streikieriams savo talką.

Miesto CIO taryba atsišaukė į visas savo unijas, į visus narius masėmis išeiti į pikietą "sunaikinti nepaliečiamybę, kurią federalės ir miesto agentūros suteikė kompanijai."

Saul Mills, CIO Tarybos sekretorius, taip pat pasmerkdamas miesto įstaigų talkinimą firmai prieš darbininkus, šaukė visus narius eiti į pikietą prie 60 Hudson St., New Yorke. Jis sakė, kad "streiklaužiai abiejų lyčių yra nakvinami bildinge," prasižengiant sveikatingumui ir bildingams nuostatų įstatymams. Nekurie iš jų, sakė jis, "matomai, po alkoholio įtaka, išeina plūsti ir provokuoti pikietus."

Komunistai Miesto Tarybos nariai Peter V. Cacchione ir Benjamin J. Davis pareikalavo miesto administracijos tuojau sustabdyti policijos bendravimą su streiklaužiška kompanija. To pat pareikalavo ir darbiečiai.

Norintiem Pažinti Savo Miestą--Jo Santvarką Ir Įstaigas

New Yorko miestas neseniai išleido knygą, užvardintą New York Advancing. Keturių šimtų puslapių knygoje glaudžiai atpasakota miesto įstaigų sudėtis, jų veikmė, jų problemos, darbai, nedatekliai, atsiekimai.

Bendrai imant — tai raportas pastarųjų 7 metų atsiekimų ir planų laike LaGuardijos administracijos. Nors tai, didžiumoje, buvo karo laikotarpis, tačiau atsiekta daug kas naujo.

Knygoje taipgi yra daug naudingų statistikų ir glaudžios informacijos įvairiais reikalais. Jos kaina $1. Gaunama laišku ar asmeniškai atsikreipus į Municipal Reference Library, 2230 Municipal Building, Manhattan.

Komunistai Mobilizuoja Streikieriam Paramą

Brooklyno (Kings) apskrities komunistų organizacija pereitą savaitę įvykusioj konvencijoj vienu iš vyriausių darbų pasiskyrė mobilizuoti streikieriams paramą — visokią paramą.

Veikimas, ypatingai geras veikimas, aišku, negali apsieiti be finansų. Tam tikslui apskritys nusitarė per savaitę sukelti $7,000. Lietuvių Kliubas taipgi nori tame svarbiame darbe būti dalininku. Tame tikisi visų komunistų ir draugų talkos. Norėdami paremti komunistų darbą, perduokite savo auką lietuviams kliubiečiams.

L. K. N.

Pat O'Brien, Ellen Drew ir Rudy Vallee juokingoje filmoje "Man Alive," greta kitos filmos, "Cornered," antra savaitė rodomoj Brooklyno Paramount, Flatbush ir DeKalb Ave., centralinėje Brooklyno sekcijoj.

Iš Kriaučių Mėnesinio Susirinkimo

Sausio 23 d. įvyko kriaučių mėnesinis susirinkimas. Buvo gana skaitlingas, nes buvo garsinama po dirbtuves kriaučiams, kad bus raportuojama apie algų pakėlimą. Nors algos yra pakeltos nuo gruodžio 10 d., 1945 m., bet lietuviškose dirbtuvėse dirbanti kriaučiai dar negavo tų pakėlimų. Tad ir į šį susirinkimą kriaučiai ėjo skaitlingai, kiekvienas norėjo dažinoti, kada bus tie pakėlimai apmokami. Delegatas J. Buivydas, duodamas raportą iš dirbtuvių stovio, sykiu pranešė, kad praisai jau yra daromi ir bus gatavi ateinančią savaitę kontraktinėms lietuviškoms dirbtuvėms. Kaip greit bus praislisčiai (mokesčių sarašai) gatavi, taip greit bus tie pinigai atskaityti, apmokant kriaučiams ir už praeitą laiką nuo gruodžio 10 d. iki dabar, kiek kam priklauso.

Delegatas taipgi sakė, kad lietuviškose dirbtuvėse buvę biskis apsileidimo. Svetimtaučių dirbtuvėse kriaučiai gavo daugiau mokesties už kavalkus todėl, kad jie vis reikalavo daugiau pakėlimų ir jiems pavyko gauti vienai kitai sekcijai. Bet lietuviai to nedrįso, laikėsi senovėje darytų, 1942 meto praislisčių. Bosai gavo gerus pelnus ir jie galėjo kriaučiams geriau apmokėti. Sako, man užėmus delegato vietą pavyko vienoj ir kitoj dirbtuvėj gauti pakėlimus vienai ar kitai sekcijai.

Atrodo, būta apsileidimo, bet ne eilinių kriaučių. Tai praeities ofiso, kad lietuviškose dirbtuvėse kriaučiai neinformuota, jog yra pinigų ir reikia jų reikalauti, kaip kad svetimtaučių dirbtuvėse kriaučiai reikalavo ir gavo.

Iš dirbtuvių pirmininkų susirinkimo, kuris buvo įvykęs sausio 11 d., pranešta, jog buvo nutarta pasidarbuoti dėl pastatymo Dariaus ir Girėno paminklo. Tad lokalo susirinkimas parėmė pirmininkų nutarimą, bus po dirbtuves kolektuojama. Taipgi ir lokalas prisidėjo iš savo kasos $500 doleriy. Tas parodo pas lietuvius norą pradėtą darbą baigti. Tai yra geras atsinešimas.

Skaitytas laiškas nuo kirpėjų lokalo, kuris rengia bankietą ir prašo mūs 54 skyrių prisidėti. Nutarė prisidėti su $25. Antras laiškas buvo nuo kelnių siuvėjų, irgi su prašymu aukų. Ir šis atsišaukimas paremtas su $15.

Iš eilės buvo jau didokas laiškas. Jame (po priedanga gražiai skambančiu žodžiu ir Lietuvos) smetonininkai reikalavo sau nepriklausomybės ir savo kišeniui ramybės su šimtu tikietų, o tikietas doleris, tai 100 dolerių. Be jokių ceremonijų jiems suteikta nepriklausomybė ir kišeniuje ramybė, lokalas nupirko už 100 dolerių tikietų. Mat, kriaučiai vis mano, kad jų tos užkietėjusios širdys kada nors atsileis ir jie gal pasiųs savo broliams ir seserims į Lietuvą dolerį kitą. O tas būtų labai gerai tiems broliams ir naudinga tėvynei, karo ir nacizmo nualintai. Ar tas kriaučių manymas išsipildys, ateitis parodys.

Martino Luther pašalpinė draugija rengia savo metinį balių, prisiuntė lokalui 100 tikietų, prašydami nupirkti, kas ir buvo padaryta, nutarta nupirkti visas 100 tikietų.

J. Stakvilevičius.

New Yorke suareštuoti 10 vagišių, žinomų, kaipo sviestinio peilio gauja. Juos taip vadino dėl jų vartoto peilio langams atplėšinėti. Daugiausia jauni vaikėzai ir 4 mergšės.

Sulaikinėja Mėsą Dėl Juodojo Turgaus, bet OPA Žada Veikti

Kai kurie daugmenimis mėsos pardavinėtojai sulaikinėją nuo bučerių mąsą, kaip pasako Turgaviečių ir Žemdirbystės Departmentai savo raporte. Ten nedrąsiai prasitarta, jog prekyba mėsos produktais silpna, bet ne dėl stokos pirkėjų. Dalinai stoka esanti dėl pristatymo sunkumų, dalinai dėl gamybos sutrukdymo. Bet, taip pat ir dėl to, kad tie, kurie tebeturi sandėlius prikrautus mėsos, "prilaiko siuntinius laukdami vėlesnio pranešimo."

Tokiu laukiamu pranešimu, numatoma, būtų pakėlimas kainų.

Kainų Administracija sako, kad prasižengimai kainu kontrolei padaugėjo apie 25 nuošimčiais. Įsakyta inspektoriam būti sargyboje ir traukti prasižengusius atsakomybėn.

Mėsa Sukrauta už Lėlių Nugaros

United Press korespondentas New Yorke, Jay Breen, užtiko, kad mėsos New Yorke netrūksta, tik reikia mokėti juodojo turgaus kalbą ir neklausti kainos nei svorio.

Korespondentas taip gavęs mėsos krautuvėj, kurios lange išstatyta lėlės, žaislai vaikams ir tais daiktais vedama prekyba. Mėsos laukęs antrame kambaryje, o ji atnešta jam gatavai suvyniota iš trečio ar dar kelinto kambario. Tuo pat būdu gavęs mėsos ir bučernėse.

Filmos--Teatrai

Brooklyno Paramounte

Dabar rodomosios filmos "Cornered" ir "Man Alive," rodomos kas vakarą iki vėlumos, paskutinį rodyma pradedant 10 val., o šeštadieniu vakarais paskutinis rodymas prasideda puslaunaktį.

Scena iš linksmos, šumniai gyvenančių žmonių gyvenimą vaizduojančios filmos "Stork Club," su Betty Hutton ir Barry Fitzgerald vadovaujančiose rolėse. Rodoma Paramount Teatre, prie Times Square, New Yorke.

Girtumo Liūdnos Pasėkos

Sausio 23-čią, New Yorke, du kariškiai taip įsilinksmino, jog "pasiskolino" taksiką nuo jo savininko per prievartą ir taip juomi drožė gatvėmis, kad susidūrė su busu. Patys tapo ant vietos užmušti mašinai išsitaškius į dalis. Penkiolika buso keleivių, vykusių į Ridgewood, N. J., nuvežti į ligonines.

Užmuštais buvo Cornelius Fitzpatrick, 144 W. 103rd St., ir Jack Overfield, nepaskelbtas, iš kur. Areštuotas Rocco Signorile, 25 m., 86 W. 13th St., kuris, sakoma, buvęs prie sustabdymo taksiko, bet anie du nuvažiavę be jo, palikę jį gatvėje, kada taksiką nuo vairuotojo atėmė ir jo keleivius išlaipino.

Pataisa

Antanas Yench, Prienų Barbernės savininkas, 174 Roebling St., gavo laišką nuo savo giminaitės Liudos Jančauskaitės iš Marijampolės miesto.

Sausio 22-ros laidoje, spausdinant tą jo laišką, Antano Yench antrašas buvo paduotas klaidingai. Atsiprašome.

Areštavo du Saugiųjų Šėpų Daužytojus

New Yorke pereitą trečiadienį areštuoti ir sulaikyti be kaucijos tolimesniam tyrinėjimui Wilbur J. Sievers, 39 m., ir Fred J. Quaglia, taipgi žinomas, kaipo Fred Russo, 29 m. Pirmasis gyvenęs viešbutyje Sharon, antras 312 W. 93rd St.

Policija tą porelę kreditouoja išeksplodavus iš Times Square srities naktinių kliubų apie $50,000 pastaruoju laikotarpiu. Paskiausis grobis buvęs Havana-Madrid kliube, 1650 Broadway, kur jie pereitą pirmadienį laimėję $4,500.

Pavojingasis, "blizgančiomis akimis" plėšikas pažintas esant Clifton Packman, 43 m., senas kriminalistas, veikęs eilėje valstijų.

PARDAVIMAI

Parsiduoda Bar & Grill su pilnais laisniais — degtinės, vyno ir alaus. Kreipkitės tuojau. Pardavimo priežasti ir kitas informacijas gausite ant vietos. 49 Ten Eyck Street Brooklyn, N. Y. (23-28)

Parsiduoda miegamojo kambario rakandai, 7 kavalkai, žema kaina. Natural Wood rūšies rakandai. Kreipkitės pas I. C., 316 Suydam St., (ant antrų lubų po kairei) Brooklyn, N. Y. (23-24)

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

Lietuviškas
TRAKTYRIUS
Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Geri Užkandžiai
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
SALĖS dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir t.t. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais.
KETURIŲ BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavojų įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS,
Naujas Savininkas
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
TEL. EVERGREEN 8-9770

Dr. Chas. Dumay
241 PENN ST.
(Tarpe Harrison ir Marcy Aves.)
B'KLYN, N. Y.
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais, Trečiadieniais, Penktadieniais 2-4 P. M., 6-8 P. M.
Vaikų ligų specialistas nuo 1908
Tel. EVergreen 4-0038

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA KAS DIENĄ IR NAKTĮ APART SEKMADIENIŲ
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612